

Ajuntament
de Gavà

Pla Director de Cooperació i Drets Humans de Gavà (2021-2025)

Gavà, maig del 2021.

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**

Elaborat i facilitat per
Miquel Carrillo i
Alexandra Plumed.

Ziri
www.ziri.es

Continguts

Acrònims.....	5
Presentació.....	6
La cooperació a Gavà.....	7
Les entitats.....	7
Els recursos.....	9
Sectors i territoris.....	10
Drets Humans i Educació per al Desenvolupament.....	13
Visió.....	19
Objectius.....	20
Sectors prioritaris.....	23
Justícia de gènere.....	23
Sostenibilitat ambiental davant l'emergència climàtica.....	23
Educació en valors i accés a l'esport.....	24
Modalitats.....	25
Iniciativa directa.....	25
Concertació amb altres actors.....	25
Iniciativa d'altres actors.....	26
Línies i Instruments.....	26
Educació per a la Justícia Global.....	26
Cooperació al desenvolupament i ajuda humanitària.....	28
Programes de cooperació directa i concertada.....	28
Cooperació tècnica.....	29
Suport a entitats.....	29
Actors i Aliances.....	30
Activitats.....	32
Annex. Metodologia d'elaboració del Pla Director.....	36
Annex. Guió entrevistes.....	38
Annex. Bibliografia.....	39

Taules

Taula 1: Objectius de la cooperació al desenvolupament al I Pla Director (2016-20).....	10
Taula 2: Objectius d'EpD al I Pla Director de Cooperació (2016-20) de Gavà.....	13
Taula 3: Tallers inclosos a la Guia Educativa municipal de Gavà (2017-21).....	14
Taula 4: Programació Estacions Solidàries a Gavà (2016-19).....	15
Taula 5: Objectius estratègics de la cooperació a Gavà.....	21
Taula 6: Distribució de recursos econòmics.....	30
Taula 7: Cronograma d'actuacions estratègiques.....	34
Taula 8: Persones i àmbits participants al procés.....	37

Figures

Figura 1: Suport a total a les entitats locals de cooperació a Gavà (2016-20).....	8
Figura 2: <i>Pressupost executat per línies</i> , per part de les entitats locals (2016-20).....	8
Figura 3: Distribució del pressupost per línies d'activitat (2016-20).....	9
Figura 4: Evolució del pressupost de cooperació per línies i modalitats (2016-20).....	10
Figura 5: <i>Pressupost de cooperació al desenvolupament per codis CAD-CRS</i> (2016-20).....	10
Figura 6: Pressupost de cooperació al desenvolupament per països (2016-20).....	11
Figura 7: <i>La cooperació al desenvolupament de Gavà al món</i> (2016-20).....	12
Figura 8: Evolució de la cooperació al desenvolupament de Gavà per regions (2016-20).....	12
Figura 9: Espais i equipaments municipals on se celebren activitats d'EpD (2016-20).....	18

Acrònims

ACCD	Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
AFA	Associacions de famílies d'alumnes
AMB	Àrea Metropolitana de Barcelona
AMPA	Associació de mares i pares d'alumnes
AMSS	Àrea Metropolitana de San Salvador
AOD	Ajut Oficial al Desenvolupament.
APS	Aprenentatge i Servei.
CAD	Comitè d'Ajuda al Desenvolupament de l'OCDE.
CCASPS	Coordinadora catalana d'ajuntaments solidaris amb el poble sahrauí.
DAFO	Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats.
DIBA	Diputació de Barcelona
EpD	Educació pel desenvolupament, la pau i els drets humans.
FCCD	Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
LRSAL	Llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible.
PDC	Pla Director de Cooperació i Drets Humans.

Presentació

La cooperació municipal a Catalunya, com a la resta de l'Estat, afronta la seva actualització en un moment marcat per la incertesa generada per la COVID-19. Els efectes de la pandèmia, més enllà de la crisi sanitària i les víctimes provocades, estan encara per conèixer-se en el moment en què s'inicia aquest Pla director de cooperació i drets humans. La recuperació d'aquesta política pública, gràcies a un nou cicle favorable, es veurà sense dubte condicionada per la irrupció d'un fenomen que ha mostrat com mai la necessitat de lligar les dimensions locals i globals.

A diferència de la crisi amb la que s'iniciava l'anterior dècada, la cooperació s'ha identificat com a una de les eines necessàries per combatre-la i s'ha incorporat a les estratègies de les diferents administracions. Tot i la competència pels recursos en una època de dificultats econòmiques i de creixement dels discursos d'odi, les imatges de la pandèmia han servit per fer entendre la necessitat de mantenir l'esforç en cooperació internacional, en un context on les receptes individuals no serveixen per abordar els reptes globals actuals. La COVID-19, tot i les seves dimensions, ha estat un petit assaig de grans fenòmens com l'emergència climàtica o els fluxos migratoris dels propers anys, impossibles de gestionar des d'una mirada nacionalista.

En un país descentralitzat com el nostre, des del món local cal contribuir també a l'esforç de desplegar una acció exterior responsable i coherent amb les demandes del món actual. Gavà impulsa el seu II Pla Director de Cooperació i Drets Humans (2021-2025), amb el suport de la Diputació de Barcelona, convençuda d'aquesta necessitat de la cooperació i de l'exemple que representa com a política pública. S'obre un nou temps on la col·laboració i l'interès comú han de substituir la competència entre territoris i societats, on l'acció exterior ha de sumar tots els actors presents, aportant les seves millors capacitats. La posada en marxa de l'Agenda 2030, a tots els efectes, s'alinea també amb aquesta producció de polítiques amb una mirada més enllà del nostre municipi.

Malgrat la necessitat d'intervenir contra les emergències que ha generat la COVID-19, i d'altres que generaran els reptes globals que l'acompanyen, Gavà visualitza la seva cooperació dins el procés de construcció de drets humans i de l'equitat entre gèneres, reivindicant el paper específic del món local i el seu valor afegir respecte d'altres administracions. Els recursos financers i les grans infraestructures són necessàries, però només a través de societats cada dia més democràtiques, transparents, eficients i participatives, podrem augmentar la nostra resiliència i transitar cap a la sostenibilitat.

Gavà recull també tota l'empenta d'una societat civil i una ciutadania preocupades per aquests reptes, amb les que vol continuar col·laborant i bastint una política de ciutat, fruit del consens. L'educació és una eina clau en aquesta feina, en la que han de participar famílies, associacions, clubs esportius i centres culturals i docents, si volem impulsar de manera coherent tots els canvis que necessitem generar en aquests temps, començant pel nostre municipi.

Els propers anys seran decisius per aconseguir un futur just per a tothom i Gavà aportarà el millor de si mateixa.

La cooperació a Gavà

La cooperació internacional a Gavà és una política pública que s'ha vingut consolidant des de la dècada dels noranta, quan es va començar a donar suport a les caravanes d'ajut i d'altres accions en favor de la població afectada pel conflicte dels Balcans. Directament o gràcies al suport del teixit d'entitats presents al municipi i d'altres administracions públiques del seu entorn, a través de les diferents línies i instruments al seu abast, la cooperació local és avui una realitat que afronta el seu segon pla director.

En aquest sentit, és necessari efectuar una diagnosi de la situació actual de la cooperació al municipi, tot avaluant les fites aconseguides per l'anterior pla, corresponent al període (2016-2020)¹, a fi i efecte de dissenyar l'estratègia a seguir en el següent període. També, cal analitzar la situació d'aquest teixit d'ONG que han vingut col·laborant, així com el suport del conjunt de l'Ajuntament i el reconeixement que la població en fa.

Tal i com algunes fonts han indicat, en el transcurs de les converses mantingudes amb tots els actors de Gavà, la cooperació ha estat una política pública que s'ha anat incorporant lentament i adquirint una visió pròpia en l'esquema municipal. El mateix enfocament de drets humans, estratègicament marcat com a senya d'identitat en l'actualitat, no era present fa pocs anys enrere, i la combinació d'entitats amb base local i projecció més àmplia és també un fenomen en procés de consolidació.

A nivell de transversalització dins l'Ajuntament, la feina amb àmbits com joventut, igualtat, educació o medi ambient és satisfactòria, però cal seguir potenciant la inclusió de la cooperació dins l'estratègia d'internacionalització, que complementi la visió de promoció econòmica.

De la mateixa manera, el municipi està al principi d'un procés d'incorporació de l'Agenda 2030, en el qual la cooperació pot aportar molts elements valuosos si és tinguda en compte i articulada activament durant els propers anys als processos de planificació i seguiment o als espais habilitats per la coordinació i la governança. D'altra banda, s'està configurant la nova Agenda Urbana Local de Gavà 2030, on es definirà un pla d'acció amb una proposta de plans, programes i projectes o accions concretes a desenvolupar fins l'any 2030 alineats amb les agendes globals.

Les entitats

En les diferents entrevistes mantingudes i les sessions col·lectives, s'evidencien problemes comuns a d'altres municipis i xarxes d'entitats equivalents: poca capacitat de convocatòria, escassa participació i renovació del voluntariat, especialment entre el jovent, molta dependència dels fons públics, etc. Les entitats d'àmbit més local tenen menys força estructural, però mantenen una connexió amb la ciutadania que les fa molt valuoses, i a la inversa, les entitats amb un àmbit superior, no tenen la mateixa capacitat de capil·laritzar al territori.

Malgrat la bona sintonia amb l'Ajuntament de Gavà i la satisfacció recíproca de la relació que es constata, la relació de col·laboració no va massa més enllà d'algunes accions de sensibilització i formació. El Fòrum de solidaritat i cooperació, a diferència d'espais equivalents a d'altres localitats, no és un consell consultiu². Ha sigut l'espai de coordinació amb les entitats de cooperació al desenvolupament de la ciutat i ha permès compartir i coordinar diverses accions de sensibilització a la ciutat, com el GavàMón, o participar políticament, com per exemple amb la iniciativa conjunta per formular un manifest en

¹ Inicialment contemplava només arribar fins el 2019, però va ser ampliat fins el 2020.

² En el moment de redactar aquest PDC, el Fòrum de Solidaritat i Cooperació està format per ACAPS Gavà Viladecans, ACCEDE, Fundació Educació Solidària, Fundació Pau i Solidaritat, Associació Mujeres Burkina, Un gest de calor, Sindicalistes Solidaris, Enginyeria sense fronteres, CCONG Ajuda al desenvolupament i Associació Promundo.

suport a les persones refugiades, exigint a les autoritats locals i supralocals, solucions envers la crisi humanitària.

Com s'ha vist a les dades disponibles, les entitats locals són un puntal imprescindible en l'execució de la cooperació a Gavà. La Figura 1 en mostra la distribució total de recursos: la principal entitat, ACCEDE, concentra fins el 24% dels recursos, mentre que un seguit d'organitzacions d'àmbit català o estatal la segueixen, concentrant un 47% de recursos addicional.

Aquesta entitat es destaca de la resta d'entitats d'àmbit més concentrat a Gavà gràcies a la capacitat que té d'executar accions d'EpD, tal i com mostra la Figura 2.

Figura 1: Suport a total a les entitats locals de cooperació a Gavà (2016-20).

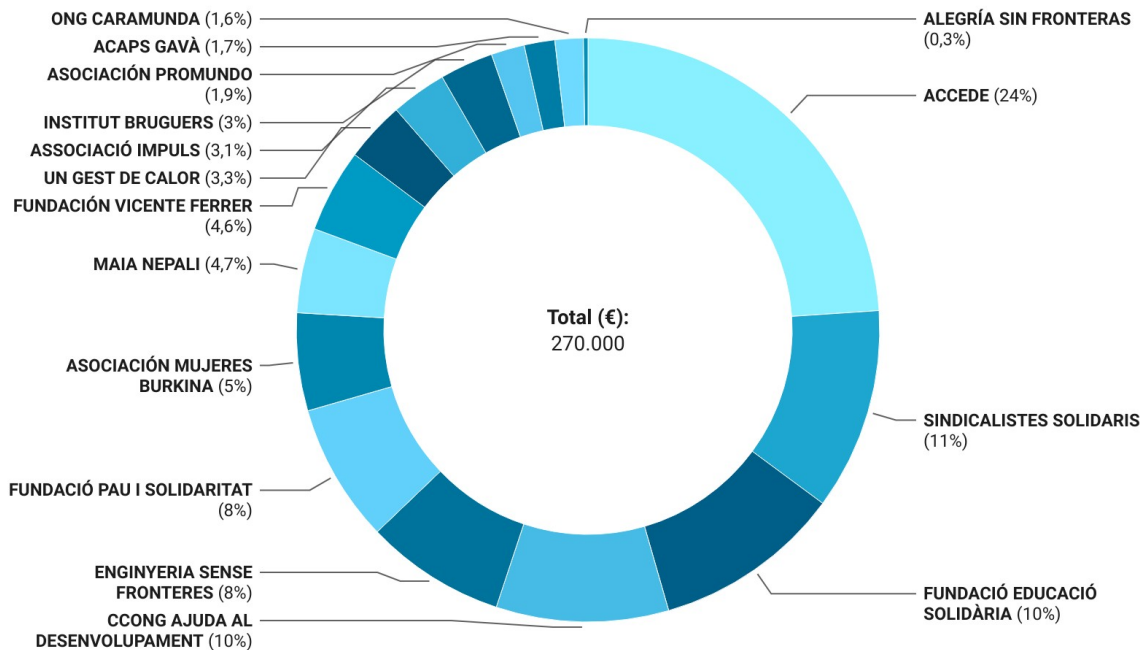
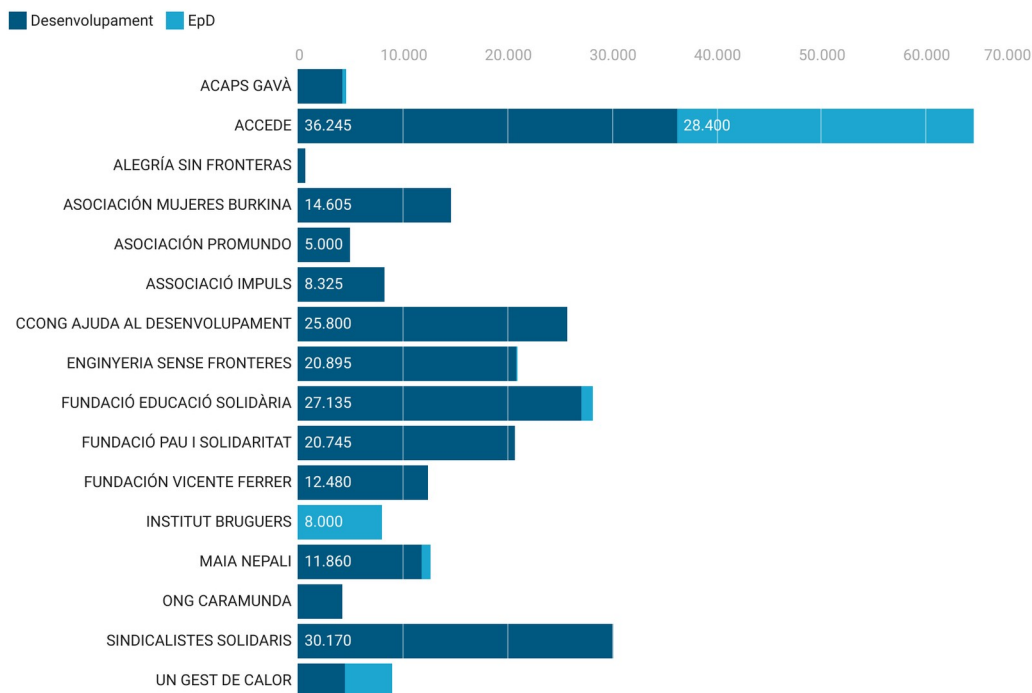

Figura 2: Pressupost executat per línies, per part de les entitats locals (2016-20).

Els recursos

Pel que fa als recursos econòmics destinats, cal assenyalar que aquests han patit cert estancament durant aquest període. Aquest fet, afegit a l'augment progressiu del pressupost total al municipi, ha tingut l'efecte estadístic de provocar una davallada en el percentatge destinat a la cooperació internacional³. Si consideréssim l'any 2015, però, la caiguda seria més pronunciada, fins i tot: aquell any el percentatge dedicat va ser del 0,56%. En 6 anys s'ha passat al 0,44%, malgrat el manteniment a la pràctica del pressupost absolut de cooperació.

Què es fa amb aquest pressupost? Entre el 2016-20 la tendència ha estat a incrementar el percentatge destinat a accions de desenvolupament fins a sobrepassar el 40% al final del període, com mostra la Figura 3. Mentre que les despeses administratives i l'educació per al desenvolupament (EpD) s'han mantingut estables percentualment, les accions destinades a ajut humanitari han anat disminuint, en favor del desenvolupament. Així, han passat del 15 al 6%.

Per poder comparar amb les xifres recollides a l'anterior pla, cal descomptar, però, el pressupost dedicat a les despeses administratives. D'aquesta manera, si només ens fixem en la part finalista del pressupost de cooperació, com mostra la Figura 4, la línia d'ajuda humanitària evoluciona des d'una fracció propera al 20% fins a situar-se al voltant del 8%, el que es preveia al segon pla director per aquesta línia (8-12%).

Continuant l'anàlisi per línies i afegint les diferents modalitats, trobem que el suport a les accions d'EpD amb prou feines s'han situat a la part baixa de la forquilla prevista a l'anterior pla director. La Figura 4 mostra com l'EpD executada directament pel municipi ha caigut fins el 25% el 2020 (el pla en preveia entre el 25-38% del total), i l'executada amb el suport de les entitats locals ha oscil·lat entre el 3 i l'11%, complint aproximadament amb la previsió (3-8%).

D'altra banda, la cooperació al desenvolupament en modalitat directa s'ha situat entre el 6 i el 12%. Tot i el creixent al final del període, no s'arriba al rang previst del 18-25%, indicant les dificultats per bastir directament per part de l'ajuntament projectes d'aquesta mena. En canvi, la modalitat indirecta, per la qual s'estimava un rang de pressupost del 35-45%, s'enfila fins el 48% el 2020.

Figura 3: Distribució del pressupost per línies d'activitat (2016-20).

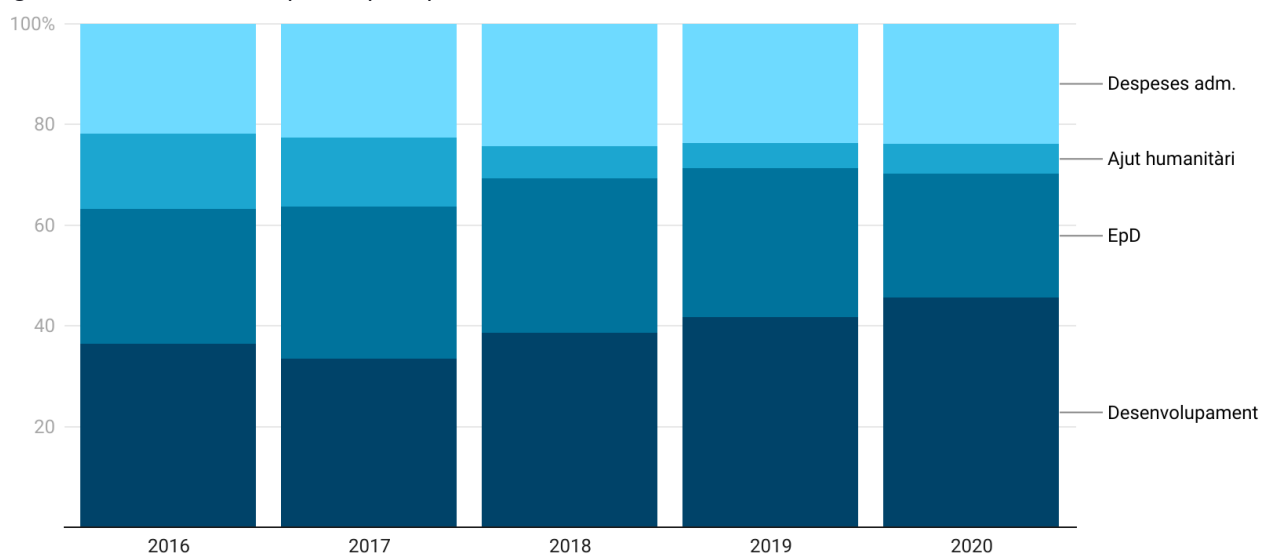
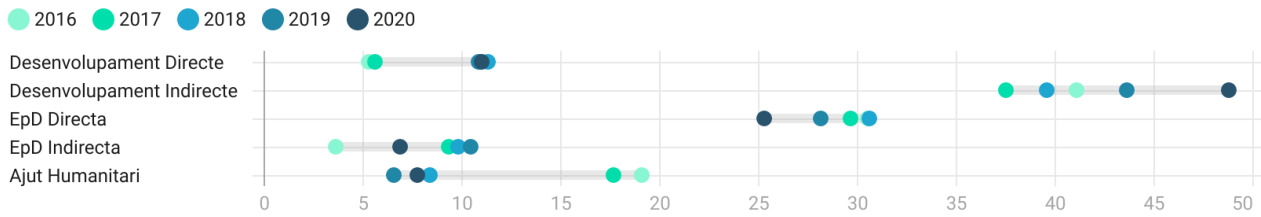

Figura 4: Evolució del pressupost de cooperació per línies i modalitats (2016-20).

Sectors i territoris

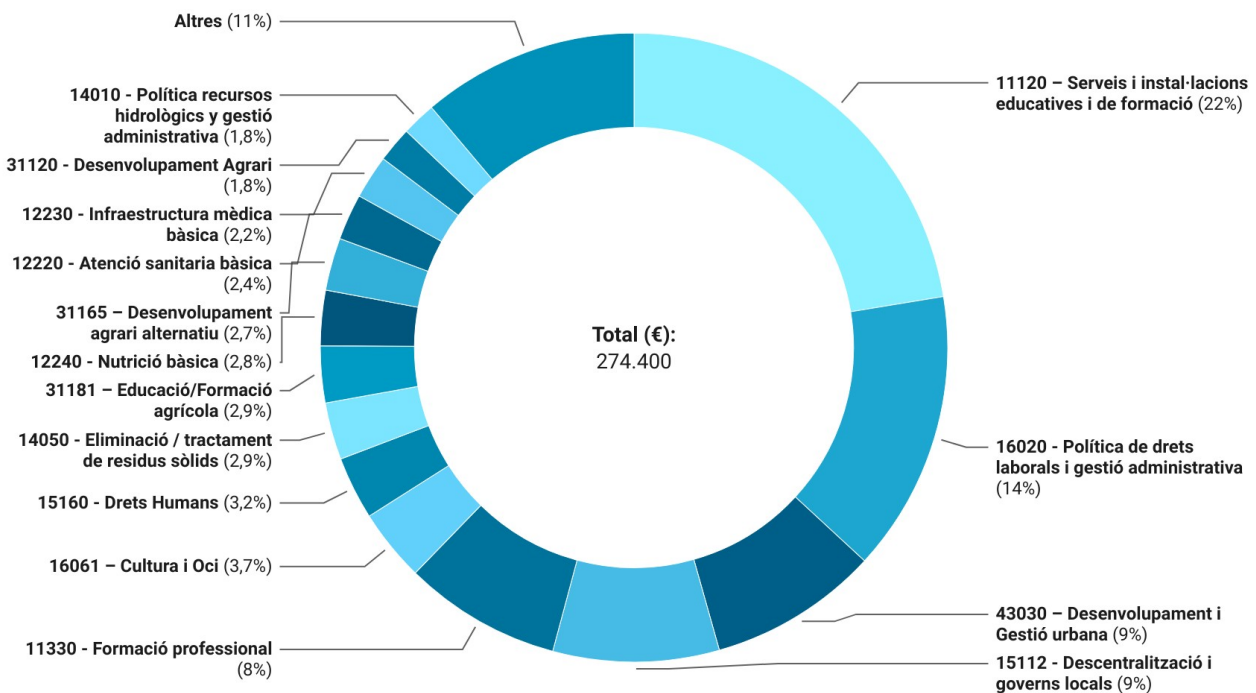
Pel que fa a les prioritats sectorials de la cooperació al desenvolupament de Gavà, aquest assenyalava llavors les recollides a la Taula 1.

Taula 1: Objectius de la cooperació al desenvolupament al I Pla Director (2016-20).

OE1. Drets universals: Impulsar accions destinades a garantir el ple exercici dels drets humans; promoció del dret humà a l'aigua; promoció del dret a la salut; promoció del dret a l'educació.
OE2. Governança i poder local: Enfortiment del poder local i la descentralització; enfortiment de les capacitats de les organitzacions de la societat civil.
OE3. Desenvolupament econòmic local: Enfortiment de les capacitats productives.

Segons les dades disponibles, el suport a les diferents iniciatives, aplicant la classificació del CAD de l'OCDE, es distribueix tal i com mostra la Figura 5.

Figura 5: Pressupost de cooperació al desenvolupament per codis CAD-CRS (2016-20).

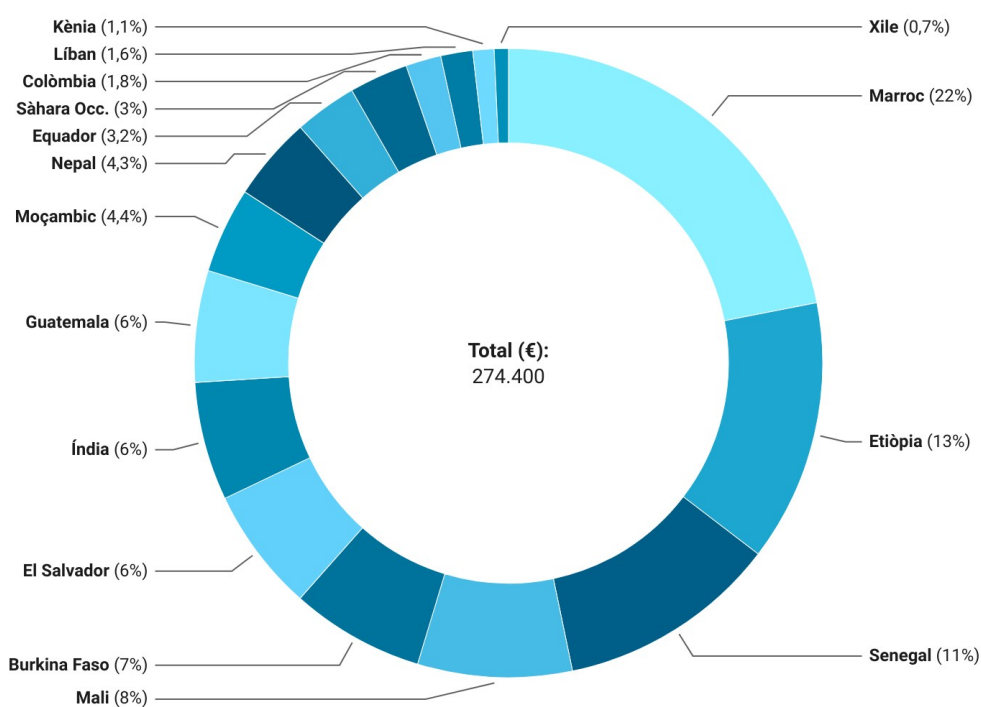
En major o menor mesura, ha existit un suport als tres objectius estratègics. L'OE1 s'ha concentrat molt en educació i, en especial, en el desenvolupament de serveis i instal·lacions, essent el codi amb més suport, amb molta diferència (22% del total). En canvi, un dret com l'accés a l'aigua té un suport molt residual (1,8%), i l'accés a la salut no supera el 4,6%⁴. La resta de drets humans i en especial la defensa dels drets laborals (14%), tenen un suport evident, tot i que en conjunt no es pot determinar en quin grau s'ha aplicat un enfocament realment de drets, per bé que s'hagi aplicat una classificació que conté aquesta denominació. No es pot establir si, per exemple, l'habilitació d'infraestructures té una lògica més o menys assistencialista, o en canvi s'inclouen en una lògica d'empoderament dels titulars de drets o de generació de capacitats entre els titulars de responsabilitats.

L'OE2, relatiu a la governança local es pot assumir ben representada, gràcies als codis 43030 - *Desenvolupament i gestió urbana* i 15112 - *Descentralització i governs locals*, que sumen fins un 18% del pressupost de cooperació al desenvolupament. En canvi, l'OE3 relatiu a desenvolupament econòmic compta amb un suport força inferior, al voltant del 4,5% del pressupost, analitzant els codis més rellevants de la Figura 5.

Pel que fa a les prioritats geogràfiques, el Pla director (2016-20) assenyalava com d'especial atenció «els països amb un Índex de Desenvolupament Humà (IDH) baix - bàsicament els països de l'Àfrica Subsahariana-, el Marroc, l'Índia i el Sàhara Occidental». La realitat, segons mostra la Figura 6, ha estat una forta concentració (75%) en 9 països que encaixen amb la proposta de l'anterior pla. El Salvador és el país no africà amb més suport, per davant de l'Índia, inclòs gràcies a l'obertura de la línia de cooperació directa implementada amb altres municipis i per iniciativa del FCCD. En qualsevol cas, la seva elecció no defuig la regla de tenir un IDH baix, i el fet d'estar sota el paraigües del Fons justifica també la seva elecció.

El suport al Sàhara Occidental, tot i la seva menció específica, és inferior a la majoria de països en el conjunt del període. D'altra banda, hi ha tot un seguit de països amb suports molt petits, que fan dispersar l'impacte dels recursos en un total de 16, mentre que només els 4 més importants concentren el 54% del pressupost.

Figura 6: Pressupost de cooperació al desenvolupament per països (2016-20).

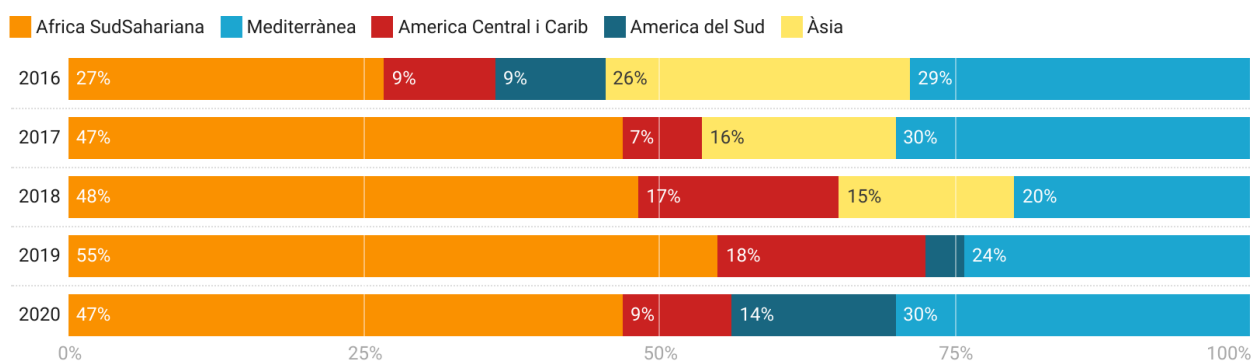
⁴ Sempre considerant els 15 epígrafs més importants, que representen el 89% del total. Pla Director de Cooperació i Drets Humans de Gavà (2021-2025).

El mapa de la cooperació de Gavà (Figura 7) dibuixa un suport clarament centrat al continent africà, el qual es va consolidant al llarg del període, segons mostra la Figura 8)⁵.

Figura 7: La cooperació al desenvolupament de Gavà al món (2016-20).

Figura 8: Evolució de la cooperació al desenvolupament de Gavà per regions (2016-20).

⁵ Caldria descomptar, de la regió Mediterrànea, el suport al Líban. La resta de països són africans.
Pla Director de Cooperació i Drets Humans de Gavà (2021-2025).

Drets Humans i Educació per al Desenvolupament

Pel que fa a la **línia estratègica d'EpD**, no es disposa d'indicadors quantificables per mesurar l'assoliment de les fites proposades a l'anterior pla director. Alguns dels objectius, com es veu a la 2, són en realitat accions per desenvolupar durant tot el seu període de vigència.

Taula 2: Objectius d'EpD al I Pla Director de Cooperació (2016-20) de Gavà.

OE1 Impulsar l'EpD en el conjunt de l'acció municipal d'acord amb els agents de la cooperació: Incorporar una línia estratègica de treball en EpD que integri les quatre dimensions de l'EpD; Elaboració d'unes bases específiques de subvencions per projectes d'EpD; Revisar les accions de difusió i comunicació dels projectes de cooperació; Promoure la transversalitat en la programació de les Estacions Solidàries; Establir l'enfocament dels tallers de la Guia Educativa; Fomentar una participació àmplia en la programació del Festival GavàMón.

OE2 Enfortir les capacitats dels agents de la cooperació: Impulsar la formació tècnica i teòrica en EpD entre els agents de cooperació; Impulsar la valoració i el seguiment dels tallers de la Guia Educativa; Establir l'encaix de les ONGD dins de la Guia Educativa; Establir l'encaix de les ONGD en la programació de les Estacions Solidàries; Difusió de les bones pràctiques de l'EpD directa; Enfortir el Fòrum de solidaritat com espai de coordinació de les estratègies d'EpD de Gavà; Enfortir el Fòrum de solidaritat com espai de coordinació, formació, debat i deliberació entre els agents de la cooperació de Gavà.

Segons les entrevistes realitzades i la documentació disponible, la línia d'EpD a Gavà està centrada en la formació, especialment en modalitat reglada, i en la sensibilització. Amb la informació a la que s'ha tingut accés, només s'han identificat accions d'incidència política al voltant del programa Ciutats Defensores. Pel que fa a l'impacte de l'elaboració de les bases específiques per a projectes de sensibilització, la Figura 2 reflecteix com ACCEDE, Un gest de calor i l'Institut Bruguers n'han fet ús de manera significativa, especialment la primera de les entitats i de manera molt destacada, sense poder valorar quin impacte real ha tingut la introducció d'aquestes bases en la millora de l'EpD.

Com es preveu al Pla, la Guia Educativa continua essent la principal eina per treballar la formació reglada. La 3 ofereix una visió de conjunt dels darrers anys del seu desplegament i de la inclusió i acceptació de tallers impulsats des del Departament de Joventut i Drets Humans, responsable de cooperació.

Com es pot veure, el nombre d'alumnes al que ha arribat l'oferta vinculada a drets humans i cooperació ha tingut una lleugera tendència a l'alça durant els darrers anys. El darrer curs, atesa la situació creada per la pandèmia, és complicat d'analitzar i explicar dins la sèrie d'anys, però la virtualitat sembla haver potenciat l'interès dels centres educatius per la tria d'aquestes propostes dins el conjunt ofert pel catàleg.

D'acord amb la documentació disponible, l'oferta ha anat incorporant noves propostes de taller durant aquest temps, tot i que hi ha un conjunt d'activitats que s'han mantingut estables. Segons la informació que faciliten les fitxes resum de les diferents activitats a les successives edicions de la guia educativa, la seva naturalesa té un enfocament més proper al treball del concepte de ciutadania o la inclusió social, que cap a la Justícia Global. En el marc de la programació de sensibilització, s'utilitzen programacions com la setmana europea per introduir diverses accions de sensibilització sobre polítiques migratòries i de medi ambient de la UE.

No es fa cap referència a l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, tot i ser vigents plenament durant l'anterior Pla. Al contrari del que preveia el pla director, no es constata un disseny de la guia en clau cooperació i drets humans, probablement per la dificultat d'encaixar els diferents projectes dels centres, les prioritats del professorat, la competència amb altres àmbits o la dificultat d'encaixar la participació de les entitats amb els ritmes escolars, segons les diferents opinions copsades.

Taula 3: Tallers inclosos a la Guia Educativa municipal de Gavà (2017-21).

Activitat	Implementa	Pre			Primària						ESO				Bac		CF	T17-18		T18-19		T19-20		T20-21	
		P3	P4	P5	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	1	QQ	Pax	Q	Pax	Q	Pax	Q	Pax
<i>El viatge de Konan</i>	Fundació Akwaba																		7	140					
<i>En Jehà, la Guita i la mediterrània</i>	Irènia. Jocs de pau																				8	200	4	75	
<i>Cooperem jugant</i>	Irènia. Jocs de pau																						9	171	
<i>GavàMón. Cinema Infantil</i>	Dept Joventut i DDHH																	15	381	21	513	12	298	5	91
<i>Els 3 amics</i>	La Nave Va																		15	300			5	134	
<i>Companys de viatge</i>	Irènia. Jocs de pau																				7	160	6	112	
<i>Setmana Europea: taller Europa</i>	Ètic Hàbitat																	6	146	3	56	2	50	0	0
<i>GavàMón. Drets Humans i Refugiats</i>	Ètic Hàbitat																	9	200	4	69	1	10	1	25
<i>Bullying - accions a l'aula</i>	Actúa RSC																	24	652	25	668	25	662	25	657
<i>La realitat d'un món globalitzat, amb ulls de jove</i>	ACCEDE																	3	60	0	0	3	90	5	150
<i>GavàMón. Cinema juvenil</i>	Dept Joventut i DDHH																	12	341	15	453	14	418	12	340
<i>Sabies què... jo passo dels rumors</i>	Actúa RSC																	6	180	6	165	14	403	20	503
<i>Despulla't injustícies</i>	La Nave Va																						11	305	
<i>Art en acció</i>	Entreterres																						4	97	
<i>Escoltem als refugiats</i>	Acnur																						9	250	
Totals		0	0	2	2	1	2	2	2	4	3	3	3	5	2	1	1	75	1960	96	2364	86	2291	116	2910

Taula 4: Programació Estacions Solidàries a Gavà (2016-19)

Est.	Activitats	2016	2017	2018	2019
Hivern	Dia Mundial de la Justícia social	Contes, Teatre - fòrum i Poesia			
	Dia Mundial de l'aigua	Projecció documental Tallers d'aigua i espectacle infantil. Xerrada			
	Dia int.memòria víctimes holocaust i prevenció crims contra la humanitat		Acte Refugi antiaeri 25 pax	Acte institut Bruguers 200 pax	Pel·lícula 224 alumnes i Bruguers i El Calamot. Acte 288 pax
	Dia de la dona		Sopar de dones 136 pax	Campanya xarxes Passi documental	Campanya xarxes
	Altres	Titelles i contes			Tallers documental Migracions. Testimonis Gavà diversa, 55alum
Primavera	Sant Jordi per la pau	Llibre gegant per la Pau Exposició Living on the edge	Circuit artístic Aturem els rumors, contacontes i Recital poesia. 300 pax	Llibre Un gest de calor Mural amb 3 escoles (San Pedro, Salamero i Safa) 350 alumnes. Lectures i xerrada	350 persones hora del compte 50 persones
	Setmana europea	Diferents activitats	Diferents activitats	Diferents activitats	Diferents activitats
	Dia contra l'homofòbia, lesbofòbia, transfòbia i bifòbia	Taula. Acció sensibilització Bruguers i Calamot. hora del conte. Sensibilització al carrer. Curtmetratge	Accions sensibilització 80 adolescents	Campanya xarxes socials Accions sensibilització Institut Bruguers i Calamot 80 alum	Campanya xarxes socials Accions de sensibilització 90 adolescents Bruguers, El Calamot i Col·legi Immaculada Concepció
	Altres		5ª Trobada d'alum Xarxa Memòria i Prevenció Feixisme. Gincana 16 centres 200 alum	Cicle de cinema asiàtic Pel·lícules, debats i gastronomia 122 pax	
Estiu	Dia internacional de les persones refugiades - Sant Pere petit	Exposició Ser Refugiat Acnur	Acció Aturem els Rumors dins Festa Educació 50 pax	Acció sensibilització al centre	Expo fotogràfica i espectacle 120 persones
	Música amb arrels			2 concerts 70 pax	
Tardor	Dia Internacional per la Pau	Contacontes	Contacontes	Contacontes 100 pax	Contacontes, Expo foto comentada 105 persones

Est.	Activitats	2016	2017	2018	2019
	Dia Mundial dels animals	Hora del conte			
	Dia Internacional dels drets humans	Hora del conte		Et donem la xapa pels DDHH; Que no et trepitgin els teus drets; DDHH amb la infància; Pel·lícules	Jocs tradicionals cooperatius i circ Drets (humans) 300 pax Obrim el teló als DDH 65 pax
	Dia Internacional contra la violència de gènere		Conferència i taula rodona 80pax		
	Dia internacional dels drets dels infants			Hora del conte 14 nens Festa 100 nens	
	GAVÀMÓN. Mostra de Drets Humans	Diferents activitats 1682 pax	Diferents activitats 2239 pax	Diferents activitats 2811 pax	Diferents activitats 2476 pax

Efectivament, el catàleg no ha pogut integrar les entitats locals, tret d'ACCEDE, malgrat la voluntat reiterada per part d'aquestes a aproximar-se a les escoles i instituts del municipi. Els tallers són executats per empreses externes, entitats d'àmbit català o pel propi departament. Tal i com expressaven les ONG del municipi a les entrevistes i tallers, l'horari escolar és incompatible amb la disponibilitat del seu voluntariat o bé no disposen de suficients efectius (en el cas de les d'àmbit superior), per desplegar propostes pròpies. En el mateix sentit, tampoc han estat capaces de participar en la implementació del servei comunitari, tret d'ACCEDE, gràcies a la seva implantació i massa social. En qualsevol cas, i com es pot veure a la 3, l'oferta està centrada en l'ESO, i no tant al batxillerat o bé la primària, bo i existir propostes que s'hi adrecen. D'altra banda, la formació no reglada té en l'àmbit de l'esport un gran potencial que es podria seguir explorant amb la implementació de projectes transversals, on diferents departaments col·laborin més enllà d'activitats puntuals.

Les Estacions Solidàries i el GavàMón estructuren l'oferta sensibilitzadora, tot i que aquest darrer també dona cabuda a tallers inclosos a la guia educativa. Com s'observa a la 4, gira al voltant de la celebració d'un seguit d'efemèrides, festes i dies internacionals que, com en el cas dels tallers de la guia educativa, s'han renovat parcialment. Alguns com el Dia internacional en memòria de les víctimes de l'Holocaust s'ha consolidat en aquest temps o el Dia internacional dels Drets Humans, entre d'altres.

Tampoc l'encaix de les entitats, tot i donar-se la participació d'algunes entitats, ha estat molt efectiu. Fora de la programació coordinada per l'Ajuntament, les entitats locals realitzen accions puntuals de sensibilització que podrien ampliar el seu impacte, treballant conjuntament des del Fòrum de Solidaritat i Cooperació, i de les quals no es disposa de dades per valorar. Es basen en el contacte directe entre centres i entitats, evitant el procediment de la guia educativa, però per aquesta raó difícil d'encabir en la programació educativa.

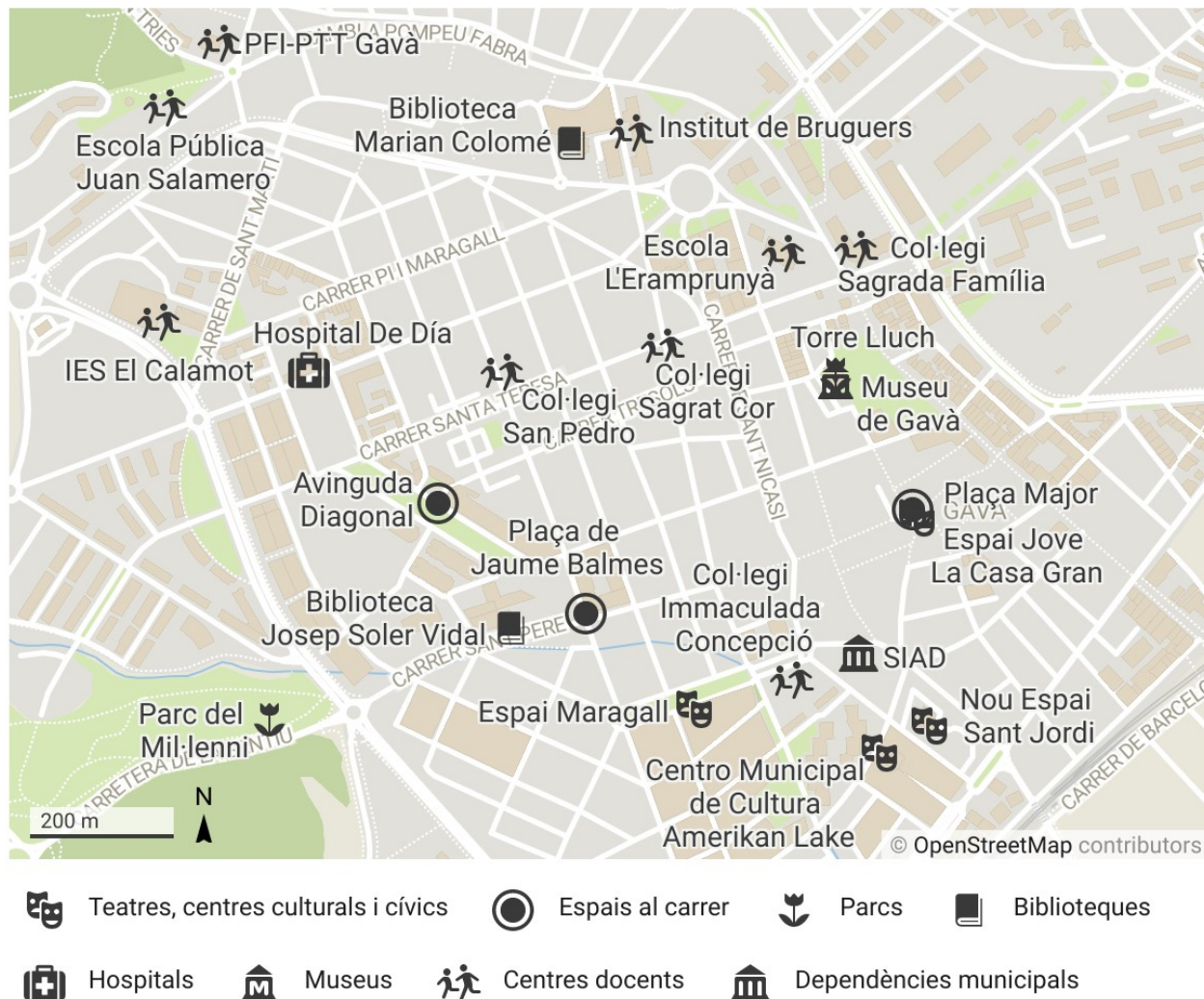
D'altra banda, sí sembla que s'ha aconseguit certa transversalitat, en el sentit de la coordinació amb àmbits com igualtat, medi ambient o cultura, a banda d'educació, o en el fet d'haver desplegat activitats en més d'una vintena d'ubicacions i equipaments, com ara centres culturals, biblioteques o parcs i carrers. La Figura 10 mostra la distribució al municipi, podent-se comprovar com tot i la profusió d'escenaris, alguns barris com Gavà mar, Ca n'Espinos o Can Tries no n'alberguen cap. L'estratègia d'afegir-se a esdeveniments de caire més general, com ara Sant Jordi o les festes d'estiu, aportant la mirada de la cooperació i els drets humans, ha servit per arribar a un públic prou ampli.

El Festival GavàMón sí que és identificat per les entitats com l'espai de referència. La participació ciutadana ha experimentat un cert augment durant aquests anys, però encara hi ha marge de creixement, segons expressen tant des de l'equip tècnic del Departament com les mateixes entitats. L'articulació amb el programa Ciutats Defensores de Drets Humans es valora molt positivament, havent aportat més capacitat per aprofundir la relació amb els centres docents i l'alumnat.

Es reconeixen mancances en la comunicació i difusió, atribuïbles a la retallada patida pels mitjans públics arran de la crisi econòmica de principis de la dècada, que han impedit objectius recollits al pla com visibilitzar entre la població els avenços en cooperació directa. L'estratègia de comunicació en la cooperació es basa en la comunicació de les informacions dels projectes de cooperació per part del departament. Cal millorar i coordinar una estratègia comunicativa dels àmbits de cooperació i drets humans. Les entitats més arrelades fan esforços per visibilitzar-se i reben suport, però la resta es projecten en altres àmbits i mitjans per sobre dels municipals.

Finalment, i segons el parer de les persones entrevistades, tampoc el Fòrum de solidaritat s'ha enfortit sensiblement com a espai estratègic i amb capacitat de liderar la cooperació al municipi. Ha existit alguna iniciativa conjunta en aquest temps, al voltant de la crisi del refugi, però no ha estat capaç d'articular les entitats presents, les quals reclamen una dinamització més intensa i estable per part de l'Ajuntament.

Figura 9: Espais i equipaments municipals on se celebren activitats d'EpD (2016-20).

Missió

La cooperació a Gavà té per missió **donar suport al desenvolupament sostenible i la protecció i l'impuls dels drets humans** a tot el món, transformant l'actual model econòmic i les relacions de poder que fomenten les desigualtats i injustícies a tot arreu.

Visió

Al final del període d'execució del pla, Gavà vol disposar d'una cooperació plenament **articulada amb la resta de polítiques públiques** municipals. Ha de formar part activa de l'**estratègia d'internacionalització** de la ciutat, aportant elements de sostenibilitat a la nova economia que s'impulsa, fent part activa d'aquests eixos estratègics per al municipi.

També ha de **contribuir a l'esforç educatiu** pel que fa a disposar d'una ciutadania crítica, activa i coneixedora dels grans reptes globals. Pel que fa a la resta de polítiques, ha de **facilitar l'intercanvi i a la generació de coneixements**, a través de les xarxes globals en les que participi.

Principis.

El PDC assumeix el conjunt de valors i principis ordenadors recollits per la **Llei Catalana de Cooperació** als seus articles 3 i 6⁶ i que són àmpliament acceptats per tots els agents vinculats, com ara l'equitat en les relacions entre persones, pobles, cultures, nacions i estats, el respecte a la diversitat i entre les diferents parts, entre d'altres, o l'eficiència i l'eficàcia dels recursos emprats per a la seva implementació.

Es especial i addicionalment, identificar un conjunt de principis que ha de regir el disseny i desplegament de la política municipal de cooperació:

- **Enfocament de Drets Humans.** La cooperació del municipi té un enfocament de drets, defugint plantejaments assistencialistes i aquelles accions que no contribueixin a consolidar aquests a llarg termini, interpellant i col·laborant amb els titulars d'obligacions i responsabilitats per fer-los complir.
- **Justícia de Gènere** Gavà és un municipi que es declara feminista, compromès amb l'assoliment de l'equitat de gènere, raó per la qual es farà especial èmfasi en promoure una perspectiva de gènere orientada a superar la desigualtat estructural entre homes i dones a través d'una cooperació feminista i de manera transversal a la resta de polítiques.
- **Justícia Climàtica.** Gavà és conscient de la gravetat global de l'emergència climàtica: de manera transversal, la cooperació maldrà per augmentar la resiliència del món local davant aquest fenomen.
- **Pau i no-violència.** Tot seguint la seva tradició de ciutat de pau, ha de promoure la cultura de la no violència, així com el respecte i la col·laboració entre cultures a través de la seva cooperació internacional i l'educació en valors associada.
- **La dimensió local com a motor transformador.** La cooperació de Gavà es desplega des d'una visió municipalista: reivindica el paper de les administracions locals i el seu potencial per transformar la vida de les persones. Vol actuar des de la

⁶ Veieu la Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament. http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=282457&language=ca_ES&textWords=cooperació&mode=single

transversalitat, posar en valor les capacitats existents i millorar-les a través de la participació en accions a municipis d'altres països, per tal de compartir i adquirir nous coneixements, experiències i vincles que impactin positivament a Gavà i en els reptes compartits a escala global.

- **Col·laborativa.** La col·laboració amb altres ens locals i administracions públiques catalanes o estatals és un altre dels principis bàsics d'aquesta política pública al municipi. Se cercarà la complementarietat i els valors afegits que es puguin aportar des de Gavà a projectes municipalistes col·lectius.
- **Participativa.** La participació de la societat civil local i de la població en general és fonamental. El govern municipal liderarà la política de cooperació, assegurant per tots els mitjans disponibles que les entitats arrelades al municipi puguin col·laborar en aquest esforç i fomentant el rol actiu de la ciutadania en les seves accions, dins i fora de Gavà. Totes les d'organitzacions, institucions, col·lectius i persones que puguin contribuir, des de la seva activitat, a que el municipi sumi en la seva missió envers la justícia global, estan cridades a prendre'n part.
- **Impulsora de la coherència.** El desplegament de la cooperació internacional ha de ser un element central per facilitar la coherència del conjunt de polítiques públiques envers la protecció del bens comuns globals i dels drets humans. En aquest sentit, l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides, en constitueixen el seu marc de referència.
- **Política de ciutat.** D'altra banda, la cooperació a Gavà hauria de deslligar-se dels cicles electorals i construir-se sobre el màxim consens polític entre les diferents forces existents al municipi, esdevenint plural i inclusiva, al voltant de la missió i els principis que la fonamenten.
- **Mesurable i transparent.** La cooperació ha de ser mesurable pel que fa als recursos destinats, les accions impulsades i els impactes aconseguits. De la mateixa manera, ha de practicar-se sobre el principi de màxima transparència i rendició de comptes per part de tots els actors involucrats.

Objectius

Els objectius del PDC inclouen tant aquells relatius a la generació d'impactes positius en matèria de drets humans i benestar de les comunitats més desafavorides a països empobrits, com els encaminats a influir en la societat local. També comprenen la voluntat per actualitzar i potenciar la cooperació com a política pública municipal, articulada amb el projecte actual de ciutat.

Atesa la voluntat d'alineament amb l'Agenda 2030 del conjunt de polítiques públiques del municipi, els objectius que estructuraven el present Pla tenen la seva correspondència i sumen a la contribució que Gavà fa a la consecució dels ODS des del seu àmbit, afavorint el seu assoliment a d'altres països. A la 5 es descriuen, juntament amb els indicadors que permetran avaluar el seu progrés a la seva finalització.

Els indicadors suggerits per mesurar el progrés del primer objectiu estratègic podran ser enriquits, resumits o adaptats a les característiques de les accions de cooperació a d'altres països amb les que es decideixi materialitzar aquest. En aquest sentit, en el moment en què s'identifiquin aquestes accions, el PDC hauria d'actualitzar-se i aquests indicadors ser alimentats constantment, si més no anualment.

Taula 5: Objectius estratègics de la cooperació a Gavà.

Objectius	Indicadors	ODS
OE1. Promoure la millora de les condicions de vida i el ple acompliment dels drets humans entre els col·lectius i les persones més desafavorides dels països més empobrits: • Afavorint la justícia de gènere a través de l'empoderament de les dones, tant en l'àmbit socioeconòmic i polític, com en l'àmbit personal i comunitari. • Per mitjà de l'habitatge, l'urbanisme i els serveis bàsics, com ara l'aigua, el sanejament, els residus i d'altres, des de la gestió pública, eficient, transparent i participativa, i augmentant la resiliència davant el canvi climàtic. • A través de l'accés equitatiu a l'educació i la pràctica de l'esport, especialment a les seves primeres etapes. • Protegint la salut, a través dels determinants socials, la prevenció i l'atenció primària sanitària, pública i universal, focalitzada en garantir els drets sexuals i reproductius i la salut maternoinfantil. • Impulsant la sobirania alimentària i una nutrició de qualitat, especialment entre els nens i nenes de menor edat, en un context d'emergència climàtica. • Promovent el treball digne i defensant els drets laborals, especialment el de les dones, i fomentant la creació d'alternatives econòmiques sostenibles.	<i>Quant al desplegament del PDC:</i> (a) Haver dedicat almenys un 5% del pressupost a cadascun dels subobjectius de l'OE1. (b) Haver involucrat en accions de cooperació tècnica com a mínim a dos departaments de l'Ajuntament. (c) Haver incorporat l'enfocament de drets humans a la totalitat de projectes. <i>Quant a l'impacte generat:</i> (a) Nombre de dones actives o representants a espais polítics o associatius rellevants a les seves comunitats, a processos de pau i d'erradicació de la violència. (b) Accés a l'habitatge digne i grau de cobertura de serveis bàsics d'aigua, sanejament, energia i residus, en un medi ambiental sa. (c) Grau d'escolarització, especialment entre les nenes, als diferents nivells. Taxa d'accés de les nenes i dones a activitats esportives. (d) Cobertura de l'atenció primària de salut, maternoinfantil, i sexual-reproductiva, i dels serveis de prevenció i acció contra la violència de gènere. (e) Consum de calories i proteïnes entre infants i població en general. Accés a llavors, terra, aigua, mercats i crèdit per a l'agricultura i la ramaderia familiar. Superfície dedicada a l'agricultura ecològica. (f) Augment de l'ocupació i dels ingressos entre les dones. Disminució de les diferències salarials entre gèneres.	ODS 1. Fi de la Pobresa. ODS 2. Fam Zero. ODS 3. Salut. ODS 4. Educació ODS 5. Igualtat de gènere i empoderament de les dones. ODS 6. Aigua i Sanejament. ODS 7. Energia. ODS 8. Treball decent i creixement econòmic. ODS 11. Ciutats sostenibles. ODS 13. Acció Climàtica. ODS 16. Pau i Justícia.

Objectius	Indicadors	ODS
OE2. Generar una ciutadania crítica a Gavà, coneixedora dels processos i les causes que generen l'empobriment, la insostenibilitat i les injustícies a tot el món. • A través de l'educació per a la justícia global, mitjançant la formació, la sensibilització, i el suport a campanyes d'incidència. • Participant en la protecció d'activistes pels DDHH, en la difusió de les seves lluites i i fent-ne partícip a la població de Gavà. • Promovent el voluntariat i la connexió del teixit associatiu amb les entitats de cooperació.	(a) Augmentar almenys un 10% la participació de docents, alumnes i joves en accions vinculades amb la justícia global i els drets humans als centres educatius, i la de la ciutadania en accions de sensibilització. (b) Millorar mínim un 10% el grau de coneixement per part de la població de l'acció de la cooperació des de Gavà, el principals reptes globals i la seva vinculació local. (c) Augmentar un 10% el nombre de persones vinculades i/o que participen a ONG de la ciutat o de Catalunya.	ODS 4. Educació. ODS 17 Aliances
OE3. Enfortir agents i xarxes, i transversalitzar la cooperació com a política pública, millorant la col·laboració amb les entitats locals i altres municipis. • Potenciar i coordinar els espais de governança de la cooperació i de la internacionalització, obrint-los a entitats i departaments municipals. • Garantir les condicions necessàries per a la participació dels departaments de l'Ajuntament en accions de cooperació. • Fer seguiment del grau d'acompliment dels ODS i la coherència de polítiques públiques, en qüestions clau com ara la internacionalització, el consum, la compra pública, medi ambient, gènere i d'altres. • Optimitzar el suport a les entitats, quant a la qualitat de les seves iniciatives i la seva viabilitat econòmica. • Facilitar la concertació amb entitats locals i municipis de l'entorn, per tal d'optimitzar recursos i impactes.	(a) Les entitats i departaments participen regularmen als espais de cooperació i internacionalització. (b) El càrrecs tècnics i electes disposen de prou coneixement i condicions laborals suficients per involucrar-se en accions de cooperació tècnica. (c) Almenys un cop a l'any es tracten temes vinculats a la coherència de polítiques locals al fòrum de cooperació. (d) Els recursos propis de les entitats locals, d'origen no públic, augmenten un mínim del 5%. (e) S'han dissenyat i/o executat accions amb entitats i administracions públiques de l'entorn. (f) Es disposa de convenis amb entitats de lleure, esportives, dones i culturals en accions relacionades amb la cooperació i la justícia global.	ODS 17 Aliances

Sectors prioritaris

Dins el reconeixement que Gavà fa de les seves capacitats i de la seva pròpia estratègia com a municipi, s'identifica un seguit de **sectors prioritaris**, tenint en compte el teixit institucional i associatiu present al municipi i les oportunitats d'aprenentatge que representen per a la pròpia ciutat.

L'Ajuntament de Gavà treballarà en aquests sectors durant els propers anys, tant per aprofundir i estendre la feina que ja s'ha vingut realitzant al Marroc i El Salvador els darrers anys, com per establir xarxes, identificar i desenvolupar programes, posant-hi a disposició les seves pròpies capacitats tècniques. A més, promourà la col·laboració amb les entitats i institucions especialitzades al seu entorn per facilitar la seva participació.

Justícia de gènere.

Gavà ha vingut desenvolupant durant els darrers anys una política de cooperació cada cop més enfocada a promoure l'equitat de gènere. Accions com les previstes al programa JUSUR, donant suport a les polítiques públiques locals orientades a millorar els drets i condicions de vida de les dones de la regió de Marràqueix o la participació a l'elaboració dels plans d'igualtat a Tànger-Tetuan, també al Marroc, en són un bon exemple de l'experiència acumulada pel que fa a les iniciatives directes. També la feina d'entitats com ara Mujeres de Burkina, amb l'empoderament de dones als barris de Ougadougou, i d'altres més, mostren el potencial entre les ONG locals. Pel que fa a les accions d'EpD, el grau de coordinació i transversalització és també força elevat, compartint-se accions de manera habitual i contemplant els propis plans d'acció en igualtat al municipi la participació en matèria de cooperació. Durant aquest període cal aprofundir aquesta col·laboració, anant més enllà de la participació puntual a les accions de cooperació tècnica. És necessari fomentar i facilitar amb prou recursos la involucració del Departament de polítiques feministes en tot el cicle de projecte, de manera que des de la concepció de les accions, s'apliqui un enfocament feminista, en relació especialment a les iniciatives directes i concertades, però també acompanyant les iniciatives de la societat civil que sumin en aquest enfocament.

Sostenibilitat ambiental davant l'emergència climàtica.

Gavà ha fet una aposta per la sostenibilitat econòmica i ambiental en el conjunt de les seves polítiques públiques que es tradueix en plans, projectes i la participació en espais com la Xarxa espanyola de ciutats pel clima, de la qual la seva alcaldessa n'és la vicepresidenta, o l'impuls del Hub d'Innovació en Economia Circular, entre d'altres. La mateixa estratègia internacional identifica la necessitat de posicionar-se de manera activa en matèria d'economia circular, economia social i solidària, *smart cities*, etc., i el PAM 2020-23 rebla aquesta orientació prioritzant un Eix de Territori, Medi Ambient i Transició Ecològica, centrat en construir una resposta local a la disrupció ecològica global a la que ens enfrontem. En aquest sentit, la ciutat ha acumulat una sèrie d'eines, capital humà i experiències útils per a d'altres comunitats i susceptibles de créixer en contacte amb d'altres realitats.

Ja existeix, a més, una experiència de cooperació tècnica amb El Salvador, al voltant de la territorialització dels ODS als municipis de l'Àrea Metropolitana de San Salvador i de l'orient del país, que s'ha concretat en el suport a la construcció d'una estratègia nacional de gestió de residus, aprofitant la pròpia experiència a Gavà i la col·laboració amb l'AMB.

Aquesta pot ampliar-se amb d'altres aspectes que contribueixin a augmentar la resiliència d'una zona especialment vulnerable com és el corredor sec mesoamericà, on l'agudització del canvi climàtic pot augmentar els fluxos migratoris i la inseguretat humana. Disposar d'un Pla Local d'Adaptació al Canvi Climàtic (2020-2030), és tot un actiu per afrontar el risc climàtic.

Educació en valors i accés a l'esport.

El PAM 2020-23 identifica també un Eix Benestar, Acció Social i Ciutat Educadora, estratègic per a la ciutat. S'hi inclou la feina educadora i específicament l'accés a l'esport, que d'altra banda és assenyalat al pla d'internacionalització com una de les línies de projecció global de la ciutat, associant-la amb les bones pràctiques i el model saludable de vida, en especial al voltant de l'esport de base. D'altra banda, la prioritització de l'educació a les polítiques locals durant els darrers mandats també es tradueix en la pertinença a espais com la xarxa Ciutats Educadores.

ACCEDE o la Fundació Educació Solidària són algunes de les entitats que han impulsat accions vinculades a l'educació en matèria de cooperació internacional. En particular, la primera d'elles, vinculada a l'esport de base local, ha aconseguit fer de l'esport un vector de participació i d'introducció de la ciutadania en l'àmbit de la cooperació, compaginant experiències que promociónen la inclusivitat i l'equitat a l'esport a països com Etiòpia i el Brasil, amb accions de servei comunitari a Gavà, en coordinació amb els seus centres educatius. La Direcció General de Cooperació de la Generalitat de Catalunya ha identificat la seva experiència com a prou rellevant com per a fer part d'un projecte pilot de promoció de l'eix cooperació-esport com a , dins l'Acció 5 del Pla de Kazan de la UNESCO, liderada pel Govern de Catalunya i «que té com objectiu potenciar l'esport com a motor del desenvolupament sostenible i la pau⁷». Durant els propers anys, es preveu agrupar el conjunt d'experiències rellevants a Catalunya i dotar-les d'un instrument específic de finançament, signant acords amb els respectius municipis on es porten a terme a fi i efecte de potenciar l'intercanvi al voltant de les polítiques públiques locals associades.

De manera més àmplia, l'educació per a la justícia global, orientada a la defensa dels drets humans és igualment part del mateix eix estratègic del PAM, i un dels sectors en què se seguirà aprofundint durant els propers anys. Projectes com Ciutats Defensores dels Drets Humans o el conjunt de la programació del GavàMón continuaran orientant-se en aquest sentit, complementant la feina de formació formal amb la sensibilització per al conjunt de la ciutadania.

Prioritats geogràfiques

La cooperació de Gavà vol centrar-se en la relació amb municipis i col·lectius locals, donat al principi municipalista que l'orienta. Atès el suport que reben en paral·lel les entitats arrelades a la ciutat per part d'altres administracions que sí prioritzen les seves polítiques en clau nacional, s'estableixen certs criteris geogràfics bàsics per tal d'orientar l'acció fora de Gavà:

- Pel que fa a la cooperació d'iniciativa directa, el **Marroc** (regió de Marràqueix).
- Quant les iniciatives de cooperació concertada, es prioritzaran **El Salvador** (Àrea Metropolitana de San Salvador i l'Orient) i **Etiòpia**.

⁷ Més informació a https://esport.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/projeccio-internacional/accio-5-pla-accio-kazan-unesco/

- Pel que fa a l'ajut humanitari es continuarà donant especial suport als **campaments saharauis**.
- Centrar-se en aquells **països, regions i ciutats dels que prové la població arribada a la ciutat** durant els darrers anys.
- Donar **suport a aquelles àrees geogràfiques determinades per la Generalitat de Catalunya** dins el seu Pla Director de Cooperació, atenent al paper que la llei li confereix com a coordinadora de les cooperacions públiques catalanes.
- Donar suport a **articulacions internacionals** de moviments socials, entitats i institucions que contribueixin a la defensa dels drets humans i el manteniment de la pau, així com a la protecció de les persones que treballen pel seu desplegament efectiu.

Aquestes prioritats no són en cap cas excloents, es mantindrà el suport a les iniciatives que arribin des de la societat civil de la ciutat. Ara bé, a través del diàleg al si del Fòrum d'entitats, es treballarà per incrementar la concentració en aquells països amb més presència de les diferents cooperacions catalanes, especialment del FCCD, a fi i efecte de facilitar-ne el seguiment i l'avaluació de les accions, i millorar els impactes que es poden aconseguir mitjançant l'articulació amb aquests actors propers.

En aquesta línia, es potenciarà en tot moment que les associacions de Gavà i la població prenguin part i generin iniciatives al voltant de les actuacions que lideri l'ajuntament, per facilitar gradualment la concentració del conjunt d'accions des de la ciutat.

Modalitats

El PDC preveu les modalitats habituals al context de Gavà per desplegar la cooperació, donant un paper específic a cadascuna d'elles.

Iniciativa directa

L'Ajuntament de Gavà liderarà aquelles accions i processos centrats en la col·laboració amb altres ens locals als països empobrits, darrera de la producció de polítiques públiques, processos de planificació o creació de capacitats, pel que fa a la cooperació al desenvolupament i pels drets humans fora del municipi. Es donarà suport perquè els titulars d'obligacions avancin en la concreció i assegurament dels drets humans a les seves comunitats, sobretot als sectors prioritaris indicats anteriorment.

Així, aquesta modalitat es concentrarà en les accions de cooperació tècnica, coordinades amb altres municipis el Baix Llobregat i la Diputació de Barcelona al programa JUSUR (Marroc).

L'educació per a la justícia global també es considera un àmbit netament situat dins aquesta modalitat, conduït i planificat pels diferents departaments de l'Ajuntament, com es descriu a continuació a l'apartat de línies i instruments, sense perjudici de la col·laboració amb les entitats locals.

Concertació amb altres actors

Les accions d'ajuda humanitària d'emergència es preveu impulsar-les majoritàriament gràcies a les propostes del FCCD, aportant a les campanyes en les que participaran d'altres ajuntaments catalans.

D'altra banda, el FCCD participa i coordina el projecte de territorialització de l'Agenda 2030 als municipis orientals del Salvador en què participa Gavà, en col·laboració amb d'altres ajuntaments del Baix Llobregat. Durant els propers anys es continuarà amb aquesta col·laboració, de la mateixa manera que amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) es continuarà donant suport a la creació d'una estratègia en la gestió de residus als municipis de l'Àrea Metropolitana de San Salvador.

Amb ACCEDE es concertaran els projectes d'educació i esport, tant en educació per a la justícia global com en desenvolupament a Etiòpia. En aquests darrers, si s'arriba a concretar un conveni de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, es donarà suport institucional des del municipi.

Amb ACAPS Gavà - Viladecans, es mantindrà l'activitat *Vacances en Pau* per aquest període, si les circumstàncies als campaments saharauis i la situació del conflicte amb el Marroc ho permeten, i s'estendrà a accions de sensibilització compartides entre ambdós municipis. S'exploraran projectes als campaments saharauis, amb concertació amb l'entitat ACAPS i altres entitats del municipi com ara ACCEDE, per tal de formar a formadors als campaments saharauis.

Iniciativa d'altres actors

En matèria de cooperació al desenvolupament, les entitats arrelades a Gavà i les seves propostes continuaran sent essencials per a l'execució d'aquesta política pública. En aquest sentit, es mantindrà la convocatòria pública de projectes, de manera que es pugui continuar donant suport al teixit d'ONG present a la ciutat.

Com es comentava a l'apartat de prioritats geogràfiques, es farà un esforç al si del fòrum d'entitats per augmentar la concentració, dins les possibilitats de les entitats, així com per introduir els enfocaments de gènere i de drets humans, sempre respectant la iniciativa de les organitzacions.

Línies i Instruments

Educació per a la Justícia Global

Les **actuacions a Gavà** rebran un especial impuls durant els propers anys, adreçat a estructurar el conjunt de l'oferta educativa, aprofundir-la, estendre-la al conjunt de la ciutadania i fer partícip al teixit social de la ciutat, en coordinació amb el *Pla Educatiu d'Entorn*. Amb caràcter anual i dins d'aquest es definirà un **pla d'educació per a la justícia global**, que reculli el conjunt d'accions dels diferents actors de la ciutat i departaments del propi ajuntament, pel que fa a la formació, la sensibilització i la incidència política. El pla servirà per sistematitzar l'oferta relacionada amb els drets humans i la sostenibilitat a tots els barris, centre educatius i equipaments, donant una visió de conjunt i habilitant els indicadors identificats al present PDC i eventualment d'altres, a fi i efecte de poder monitoritzar com s'avança en la construcció d'una ciutadania crítica, participativa i conscient dels reptes globals i la seva relació amb la dimensió local. També servirà com a instrument per facilitar la participació i implicació de les entitats arrelades, construint col·lectivament el pla. En base a la diagnosi realitzada per a l'elaboració d'aquest PDC, i comentada al principi del document, l'EpJG a Gavà no aprofita a fons el potencial ni la feina de les seves entitats.

Quant a la **formació**, la *Guia Educativa* en continuarà sent un instrument important, però no l'únic. Per a aquest període, s'identifiquen les assignatures per projectes i de servei comunitari com els veritables vectors de millora, sense deixar de banda les activitats puntuals de la guia.

Aquesta mena de propostes es treballaran individual i col·lectivament amb les entitats, amb el suport i l'orientació de l'equip tècnic de cooperació, de manera que s'adaptin al calendari escolar i introdueixin plenament la visió de la justícia global i els drets humans. Es reforçarà l'ensenyament secundari, el batxillerat i els cicles formatius, identificats com a claus, i es facilitarà la implicació directe de les entitats arrelades al municipi i d'altres externes que hi aportin un valor afegit a través de la innovació o la connexió amb la cooperació al desenvolupament realitzada amb suport municipal. Només es contractaran serveis externs quan no es cobreixin els aspectes identificats com a claus per incorporar en el pla anual.

Treballar les **assignatures per projectes**, evitarà sobrecarregar amb més activitats puntuals l'oferta als centres educatius, centrant-se en aquells que ja prioritzen la cultura de la pau i els drets humans. Es capacitarà a les entitats perquè puguin col·laborar amb els centres i equips docents interessats, i es donarà formació específica a aquests, de manera que també integrin els conceptes i valors vinculats a la justícia global i es puguin produir recursos que encaixin amb les necessitats reals d'escoles i instituts. L'objectiu és entrar plenament al currículum educatiu i aprofitar el potencial de la xarxa d'entitats en activitats no tan determinades per horaris i altres requisits limitants, reforçant la transversalitat.

A 3er i 4art d'ESO, es reforçarà la participació de les entitats amb base social a Gavà a les **assignatures de servei comunitari**, a través de l'aprenentatge servei i dels mecanismes de concertació que s'estableixin. Es formarà a les entitats sobre com dissenya i implementar propostes d'APS, que serveixin també per treballar amb les famílies i la comunitat educativa. Cal aprofitar en aquest moment la demanda produïda per l'obligatorietat de la introducció d'aquesta mena d'assignatures.

A nivell de **sensibilització**, s'apostarà per una versió renovada del *Gavà Món* com a esdeveniment central, que inclogui més propostes culturals i amb capacitat d'atracció de la ciutadania, i un fort suport comunicatiu des de l'Ajuntament. Es continuarà amb la celebració de dies internacionals, *Ciutats Defensores del Drets Humans* i d'altres d'habituals, estructurats en el *Pla d'Educació per a la Justícia Global*, com s'ha esmentat, reforçant a col·laboració amb la resta de departaments, sobre tot amb Igualtat i Feminisme, Nova Ciutadania, Consum, Civisme i Convivència, i Educació Ambiental. D'altra banda i gràcies a la col·laboració amb la xarxa de clubs i entitats, s'explorarà el desenvolupament d'activitats d'aquesta mena al món de l'esport de base al municipi.

El PDC posarà l'accent i centrarà els seus esforços a intensificar i desenvolupar una **estratègia de comunicació**, en coordinació amb la resta de l'Ajuntament i els mitjans públics i privats de la ciutat. L'objectiu és, per una banda, facilitar el coneixement del repertori actual d'activitats i l'assistència a elles. Per l'altra i a mig termini, cal millorar la relació i la comprensió de la cooperació entre la població en general de Gavà, de manera que conegui els seus impactes, importància com a política pública i s'impliqui més. L'estratègia introduirà procediments clars per fer difusió de les activitats del conjunt d'actors de la cooperació a Gavà, preveurà la producció de continguts propis i els recursos necessaris, i ampliarà les seves funcions a la creació de discurs entre el personal tècnic i electe, amb les formacions que calgui durant aquest període.

Durant la vigència d'aquest PDC també s'abordaran mesures de formació i suport a la interna de l'Ajuntament per tal d'**assegurar la coherència de totes les polítiques públiques del municipi**, i amb la participació del teixit associatiu local:

Es treballarà amb la voluntat de concretar uns **criteris ètics en la compra i la contractació pública** des dels diferents àmbits de l'Ajuntament, per aconseguir la màxima coherència interna amb els objectius des sostenibilitat i de protecció dels drets humans.

S'estudiaran les diferents possibilitats de **col·laborar progressivament amb les entitats de finances ètiques** (crèdits i avals a l'economia social, fons de pensions amb treballadors, etc.), amb la intenció d'abandonar la banca relacionada amb la indústria militar, les fonts energètiques fòssils o la violació de drets humans, entre d'altres aspectes.

Es posarà també en valor l'**economia circular i sostenible**, com a visió liderada des del municipi amb impacte global, a través de campanyes conjuntes, promocionant el consum de proximitat, les cadenes curtes de distribució i totes aquelles opcions de consum coherents amb la justícia global.

Es coordinarà amb el pla d'internacionalització per tal d'aplicar **criteris econòmics coherents** amb els drets humans i la sostenibilitat.

Cooperació al desenvolupament i ajuda humanitària

Pel que fa a les activitats fora de Gavà, el Pla identifica quatre grans instruments, descrits a continuació.

Programes de cooperació directa i concertada

Es preveu que Gavà en mantingui tres línies en aquest període, **en col·laboració amb municipis, xarxes d'ens locals** a Catalunya, i entitats de cooperació a Gavà:

- **JUSUR**, orientada a la promoció de les polítiques d'equitat de gènere als municipis de la regió de Marràqueix (Marroc), en col·laboració amb altres municipis del Baix Llobregat i la DIBA. Durant els propers anys, al programa JUSUR s'abordaran accions més concretes i bilaterals amb els municipis de la regió marroquina, un cop superada la fase de formació de capacitats als ens locals. Gavà hi pot aportar el seu coneixement en qüestions d'equitat, especialment en matèria educativa o de lluita contra les violències masclistes, així com de creació de noves formes d'economia sostenible i inclusiva, per empoderar les dones.
- **ODSCatES**, adreçat a la localització municipal de l'Agenda 2030 al Salvador, especialment pel que fa als residus i l'educació ambiental, i la resiliència davant el canvi climàtic. En col·laboració amb l'AMB, el Fons Català, El Prat de Llobregat i Viladecans.

A l'AMSS, es continuarà donant suport als processos de recollida selectiva i conscienciació dels diferents actors involucrats en la cadena a nivell local, gràcies a l'experiència pròpia del municipi de Gavà.

Als municipis d'orient, un cop enllestida la fase de formació de capacitats, s'identificaran projectes per donar suport de manera bilateral, adreçats a millorar la resiliència davant l'emergència climàtica, en qüestions com gestió territorial, residus, aigua i sanejament, economia circular, etc.

- **Educació en l'esport**, es treballarà en concertació amb l'entitat ACCEDE i els clubs esportius locals i de municipis propers. Estarà orientat a l'educació en valors, millora d'hàbits saludables, cohesió social i promoció de l'equitat a l'esport a Etiòpia, a les ciutats que es determini de mutu acord amb el procés d'identificació que es realitzi. Així mateix, es connectarà amb les accions d'educació a la ciutat, per facilitar la participació i formació del jovent en tasques de monitoratge esportiu, i per sensibilitzar la comunitat al vinculada amb l'esport de base amb les qüestions del dret a l'educació i l'equitat.

A nivell institucional, es preveu signar un conveni i rebre el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, per tal de desenvolupar les accions del programa que es basteixi.

Cooperació tècnica

La cooperació tècnica posa en joc les capacitats i l'experiència del municipi en la gestió de les seves competències i de les necessitats de la ciutadania, gràcies a la implicació de l'equip tècnic dels diferents àmbits i departaments que eventualment puguin estar interpel·lats i en especial els que aquest Pla identifica com a sectors prioritaris.

A banda de constituir un element central de les accions de cooperació al desenvolupament impulsades directament per l'Ajuntament de Gavà, aquest potencial pot ser habilitat i posat a disposició d'altres iniciatives, en la mesura de la disponibilitat de temps i de personal en cada moment.

En col·laboració principalment amb el Fons Català i mitjançant les eines de coordinació que lidera, s'intentarà donar resposta a les peticions d'altres ens locals als països que aquest prioritza. Es concretarà en missions curtes a terreny i seguiment des de Gavà, per la qual cosa s'assegurarà la **formació prèvia necessària** de les persones que participin des d'altres departaments i àmbits, així com la **incorporació de les tasques de cooperació a les seves funcions**.

Suport a entitats

Tal i com ha quedat palès, el suport a les iniciatives i l'activitat en general de les entitats locals continuarà sent central per a la cooperació a Gavà. En aquest sentit, es mantindrà les convocatòries de concurrència pública actuals, de cooperació al desenvolupament i d'educació per a la justícia global, tot estudiant la viabilitat de comptar amb **convocatòries bianuals** per donar la màxima estabilitat i continuïtat a aquestes iniciatives. Com s'ha esmentat, es treballarà al Fòrum d'entitats l'alineació geogràfica i d'enfocaments de gènere i de defensa de drets humans, donant el suport formatiu a aquelles ONG que el necessitin.

D'altra banda, es donarà suport a la diversificació de les seves fonts de finançament, de manera que puguin accedir a d'altres independents al suport públic municipal, estudiant mecanismes que facilitin el palanquejament de fons no públics i la implicació de la població i el teixit empresarial local en les seves causes, i alineant els recursos comunicatius municipals disponibles.

Pel que fa a la participació en **emergències i desplegament d'ajut humanitari**, s'aprofitarà la capacitat del FCCD i s'atendrà directament a les propostes de les entitats a Gavà, a mida que apareguin.

Recursos i Capacitats

Durant el període de vigència d'aquest Pla, el percentatge del pressupost municipal relatiu dedicat a la cooperació continuarà creixent, aproximant-se gradualment al 0,7%, sempre aplicant els criteris del FCCD per al seu càlcul.

Una **distribució orientativa per línies** es recull a la 6, sense comptabilitzar l'elaboració de plans i altres accions que repercuteixen en el conjunt.

Els fons propis de l'Ajuntament podran ésser complementats amb d'altres provinents de la Diputació de Barcelona (DIBA), Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) o d'altres. Amb l'objectiu de gestionar-los, es mobilitzaran els recursos humans necessaris.

Taula 6: Distribució de recursos econòmics.

Modalitats i instruments	Rang recursos
Pla d'Educació per a la justícia global	35-40%
Iniciatives de cooperació directa, concerta i cooperació tècnica	20-25%
Suport a entitats	25-35 %
Emergències i ajut humanitari	5-10 %

Pel que fa a **recursos i capacitats humanes**, serà necessari que per tal de millorar l'eficiència del servei es compti amb dos tècnics especialitzats: es mantindrà la plaça dedicada a la implementació de l'Educació per a la Justícia Global i s'afegirà una de nova per intensificar les accions i l'estratègia del Departament de Joventut i Drets Humans. Tot això sota la coordinació de la persona cap del departament, que mantindrà els seus esforços en coordinar tota la política i la seva relació amb la resta d'àmbits i departaments, així com de donar seguiment específic a les accions de cooperació al desenvolupament i ajuda humanitària.

També es podrà comptar amb el suport del FCCD a terreny, i eventualment en la gestió d'activitats amb les entitats locals. D'aquesta manera el personal tècnic de l'ajuntament podrà dedicar més temps al seguiment de l'estratègia del Departament de Joventut i Drets Humans. També s'estudiarà compartir recursos humans addicionals amb les administracions públiques amb les que es col·labora, pel que fa a l'execució i seguiment dels projecte propis.

Es comptarà, igualment, amb la **participació del personal tècnic de diferents departaments de l'Ajuntament**, amb capacitat i experiència per participar en missions de suport. També, es comptarà amb el suport del centres docents i del seu personal, pel que fa a les accions de formació.

Actors i Aliances

L'Ajuntament de Gavà promou una cooperació internacional basada en la col·laboració amb diferents actors i l'establiment d'aliances que permetin assolir el màxim impacte amb la major eficiència possible en la implementació de l'Agenda 2030 i la defensa dels drets humans.

En primer lloc, amb **els diferents departaments i instàncies de l'Ajuntament**, els quals s'han d'involucrar en el desplegament de les accions abans esmentades. La cooperació tècnica municipal no serà possible sense la participació de les persones amb l'expertesa suficient, ni la inclusió de la cooperació com un objectiu més als diferents

àmbits als que pertanyin. També a nivell de les accions d'educació per a la justícia global, cal la seva col·laboració, així com la dels centres educatius, AMPA/AFA i la comunitat educativa.

En segon terme, **les ONG arrelades a la ciutat** continuaran essent l'actor principal en volum de recursos executats, pel que fa a les accions de desenvolupament. El PDC vol reconèixer la singularitat de l'entitat ACCEDE i el seu potencial per mobilitzar la ciutadania de Gavà, en una línia com l'esport. La col·laboració reforçada amb aquesta entitat pot facilitar que el municipi en conjunt faci una aportació d'un gran valor afegit al conjunt de la cooperació a Catalunya, contribuint també a la seva projecció internacional, en un àrea que s'està potenciant els darrers anys. També es cuidarà la feina amb la resta d'entitats del municipi i amb aquelles de nivell català o estatal que han vingut col·laborant activament durant els anteriors anys.

D'altra banda, el **FCCD** serà important a mig termini per tal de simplificar la col·laboració amb aquestes entitats, alhora que es continuïn assegurant els estàndards de qualitat necessaris. El seu suport a terreny dins les accions que es decideixi liderar des de l'Ajuntament és clau, com important que continuï rebent suport de l'Ajuntament de Gavà en tant que veu i espai de defensa de la cooperació municipalista catalana, aprofitant el seu potencial i els serveis que pugui donar. Gavà continuarà participant de les seves comissions sectorials en aquest període.

Cal el suport de la **Diputació de Barcelona** a nivell de formació en cooperació tècnica i en el procés de territorialització dels ODS a la ciutat. També pel que fa al suport a les accions d'educació i per aprofitar recursos com ara l'avaluació de projectes, que han de servir per valorar l'impacte de certes accions estratègiques i la conveniència de replantejar-les durant els propers anys. Es valorarà, així mateix, la participació als espais d'intercanvi de la DIBA com ara l'Espai de Treball en Educació de la Ciutadania Global i l'Espai d'Intercanvi en matèria de Planificació Estratègica de Cooperació al Desenvolupament.

Els **municipis del Baix Llobregat** amb els que es col·labora a les iniciatives directes de cooperació al desenvolupament són actors estratègics a llarg termini. Compartint visió, entorn i experiències durant els darrers anys, s'estudiaran formes per estrènyer i fins i tot mancomunar la implementació de les respectives polítiques de cooperació.

Alguns espais com la **Xarxa REDS**, de suport a defensors dels drets humans, continuaran sent importants per al desplegament de la cooperació al municipi. També la **Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau**, on Gavà continuarà implicant-se activament, política i tècnicament, fent part de la seva junta directiva i dels seus grups de treball.

El relançament de la feina amb ACAPS Gavà - Viladecans en favor de la causa saharauí suposarà un acostament a un espai com la **CCASPS** i la seva eventual incorporació a la coordinadora.

Finalment, es continuarà col·laborant amb altres socis i coordinacions històriques com l'ACCD, la DIBA o l'AMB, pel que fa especialment a la situació a la Mediterrània amb la crisi del refugi, l'emergència climàtica o la defensa d'activistes pels drets humans, o a la inclusió de Gavà en la **coordinació de les cooperacions catalanes**, fent valer sempre la visió municipalista.

Activitats

A fi i efecte de desplegar el present PDC i poder assolir dels seus objectius, s'identifica un seguit d'accions, més enllà dels projectes de cooperació a terreny i de les activitats d'educació a Gavà.

Aquestes accions han de ser liderades pel departament de cooperació de l'Ajuntament, amb el suport de la resta de regidories i actors de la cooperació al municipi, preveient els recursos humans addicionals als actuals que siguin necessaris.

Pel que fa a l'OE1. *Promoure la millora de les condicions de vida i el ple acompliment dels drets humans entre els col·lectius i les persones més desfavorides dels països més empobrits:*

- **Identificar accions de cooperació directa.** Durant aquest període caldrà definir i començar a implementar les accions dins els programes JUSUR i ODSCatES, per la qual cosa s'haurà de desenvolupar alguna missió sobre terreny o coordinar-la amb suport des de terreny.
- **Enfortiment de les entitats locals.** Es farà suport formatiu, a través de sessions obertes i d'acompanyament personalitzat a les ONG locals que necessitin reforçar les seves capacitats quant l'enfocament de gènere i drets humans.
- **Avaluació de projectes.** Es portarà a terme l'avaluació d'almenys un dels projectes als que s'hagi estat donant suport durant més temps o dedicant més recursos públics, amb l'objectiu de determinar els impactes aconseguits i treure'n lliçons a compartir amb les entitats locals, així com retre comptes a la ciutadania.
- **Missions de seguiment i relacions institucionals.** S'organitzarà una missió de seguiment a terreny per part de l'equip tècnic, per conèixer de primera mà el desenvolupament de les activitats amb suport de l'ajuntament. Aquesta es podrà combinar amb objectius institucionals, per refermar les relacions amb les administracions d'altres països amb les que es col·labora. Es preveu fer-ne una trobada institucional amb els tres programes d'iniciativa directa, ja sigui amb missions a l'exterior o rebent les corresponents delegacions.

En relació a l'OE2. *Generar una ciutadania crítica a Gavà, coneixedora dels processos i les causes que generen l'empobriment, la insostenibilitat i les injustícies a tot el món. :*

- **Línia de base i monitoreig.** S'establirà el grau de coneixement i interès de la ciutadania per les qüestions relatives als drets humans i la sostenibilitat, en línia amb l'Agenda 2030, per poder fer-ne un seguiment de l'evolució i l'impacte de les activitats que es posin en marxa durant els propers anys, a través d'una bateria d'indicadors. Durant el darrer any del pla se'n farà una avaluació de com han evolucionat els indicadors per tal d'orientar l'elaboració del següent pla, pel que toca a la línia d'educació per a la justícia global.
- **Formació de formadors i entitats.** A fi i efecte de que el professorat pugui transversalitzar les qüestions relatives a la justícia global a les seves assignatures i projectes, s'oferirà suport per incorporar en les assignatures de suport comunitari aquestes temàtiques i la possibilitat de treballar amb ONG de l'entorn metropolità dedicades a la cooperació internacional.
Es treballarà també amb les entitats locals perquè puguin col·laborar amb centres i equips docents en les assignatures de projectes i les de servei comunitari, de manera que puguin implementar accions d'aprenentatge servei.

- **Pla anual d'educació per a la justícia global.** Cada any s'elaborarà un pla que reculli el conjunt d'activitats educatives a Gavà, vinculades amb pau, drets humans i desenvolupament sostenible i impulsades per entitats i departaments municipals. A més s'escometran gradualment algunes tasques:
 - Revisió dels continguts de la Guia Educativa, perquè s'alineïn amb la justícia global i facilitin la inclusió de les entitats.
 - Reorientació del GavàMón amb activitats més culturals i festives, i amb capacitat d'atracció de públic.
- **Estratègia comunicativa.** En col·laboració amb el servei de comunicació de l'Ajuntament de Gavà i els mitjans públics, es desenvoluparà una estratègia que permeti anar més enllà de les funcions de difusió, limitades actualment als actes oficials. S'establiran protocols per facilitar la visibilització de totes les activitats que el conjunt d'entitats impulsen a la ciutat i es crearan espais propis, dins les possibilitats, per reflexionar i comunicar a la ciutadania sobre les qüestions vinculades amb la cooperació, els drets humans i la sostenibilitat. Es revisarà la línia editorial de les comunicacions a l'Ajuntament, per tal d'incloure transversalment aquestes idees en el conjunt dels departaments, acompanyant i formant equips tècnics i electes.
Anualment s'impulsaran al menys una producció pròpia o externa que reforci la rendició de comptes a la ciutadania sobre l'impacte de la cooperació, en matèria de pau, drets humans o desenvolupament sostenible.
- **Mobilitat internacional.** En aquest període s'incorporarà a l'assessoria de mobilitat internacional de l'ajuntament un procediment clar per facilitar el jovent interessat en la cooperació internacional com accedir-hi. S'estudiarà la possibilitat de facilitar-ne beques a les persones participants, en coordinació amb les entitats locals amb programes específics ja en marxa.

Finalment, quant l'OE3. *Enfortir i transversalitzar la cooperació com a política pública, millorant la col·laboració amb les entitats locals i altres municipis:*

- **Enfortiment dels espais participatius.** S'habilitarà la participació de les entitats de cooperació a la mesa del pla d'internacionalització, per facilitar el seguiment d'aquesta política i advertir d'eventuals incoherències.
Es dinamitzarà el Fòrum de solidaritat i s'establirà una agenda permanent, incloent el seguiment del progrés dels ODS a la ciutat, elaboració del pla anual d'educació per a la justícia global, formacions conjuntes, seguiment de la compra pública ètica i d'altres funcions relacionades.
- **Preparació del personal per a accions de cooperació tècnica.** Es farà una prospecció de les persones amb expertesa tècnica, disposades a realitzar accions de cooperació, i es connectarà amb la base de recursos disponibles gestionada pel FCCD. Es facilitarà la formació necessària, amb el suport de la DIBA, el FCCD i d'altres actors, i es revisaran totes les condicions laborals necessàries, coordinant amb els sindicats amb representació, i les persones responsables de recursos humans als diferents departaments i al conjunt de l'Ajuntament de Gavà.
- **Impuls a les entitats del municipi.** S'estudiaran i proposaran mecanismes a les entitats per facilitar el palanquejament de recursos no públics al municipi, que millorin la seva viabilitat econòmica.
- **Enfortiment d'aliances.** S'exploraran a nivell tècnic i polític les diferents alternatives administratives i institucionals, per fer més eficients les actuals aliances amb altres administracions públiques de l'entorn, tant pel que fa la cooperació al desenvolupament com a l'educació.

- **Informe de transversalització.** Anualment, es farà una valoració per part de l'equip tècnic de l'Ajuntament del progrés de transversalització i dels projectes i accions previstes amb altres departaments diferents del de cooperació, així com de la feina feta als espais de governança de la internacionalització.

La 7 recull un cronograma aproximat del desenvolupament d'aquestes actuacions fonamentals per posar en marxa el PDC.

Taula 7: Cronograma d'actuacions estratègiques.

Accions	2021		2022		2023		2024		2025		Responsables
	1er sem	2on sem	1er sem	2on sem	1er sem	2on sem	1er sem	2on sem	1er sem	2on sem	
Identificar accions de cooperació directa											Equip tècnic
Enfortiment de les entitats locals											Suport extern
Avaluació de projectes											Suport extern
Missions de seguiment i relacions institucionals											Equip tècnic i regidor
Línia de base											Equip tècnic
Formació de formadors i entitats											Suport extern
Pla anual d'educació per a la justícia global											Equip tècnic, entitats i centres educatius
Estratègia comunicativa											Equip tècnic i mitjans locals
Mobilitat internacional											Equip tècnic
Enfortiment dels espais participatius											Equip tècnic i entitats
Preparació del personal per a accions de cooperació tècnica											Suport extern
Impuls a les entitats del municipi											Suport extern, equip tècnic i entitats
Enfortiment d'aliances											Equip tècnic i regidor
Informe de transversalització											

De manera transversal, es preveu avaluar el desplegament del PDC a meitat del seu període vigència, amb la participació de les entitats i tots els agents implicats en la seva implementació. Es prendran en consideració els indicadors designats per a cada objectiu i es valorarà el progrés de les diferents actuacions estratègiques i productes esperats. Es determinarà la validesa de les fites i objectius, i es podran fixar de noves o modificar l'abast esperat al voltant de la política de cooperació. Igualment, amb la realització del següent PDC, es portarà a terme l'avaluació del present PDC.

Annex. Metodologia d'elaboració del Pla Director.

El procés s'ha plantejat realitzat de manera continu, per optimitzar el temps de les persones que han participat a les sessions de treball i facilitar el debat i aportació d'idees. En tot moment s'ha passat de la reflexió a la proposta, en raó de les lliçons apreses durant aquest primer període de planificació estratègica.

La situació de pandèmia i les mesures de seguretat imposades per aquesta, han dut a plantejar sessions de grup i entrevistes majoritàriament en format no presencial, tret d'alguna reunió excepcional amb l'equip tècnic de l'Ajuntament de Gavà.

Les accions que han compost el pla de treball són les següents:

- Reunions preparatòries i estudi de la documentació relacionada amb les accions de cooperació i educació per al desenvolupament, la pau i els drets humans. Les reunions inicials amb l'equip de govern i el departament de cooperació, a nivell tècnic i polític, han determinat l'orientació de la política i del PDC, emmarcant aspectes com la relació amb la implementació de l'Agenda 2030 i els ODS, el pes d'instruments i modalitats, o el lideratge i la implicació dels diferents actors al municipi. També s'han identificat i recopilat les dades disponibles per caracteritzar com s'ha desplegat realment la cooperació i l'educació, de manera que alimentin la reflexió de manera objectiva.
- Presentació de la metodologia al Fòrum de solidaritat, amb el conjunt d'entitats locals presents.
- Entrevistes individuals amb responsables municipals, partits i entitats de cooperació i educació per al desenvolupament, així com responsables polítics d'àrees amb potencials vincles en una estratègia de sostenibilitat. S'ha tingut contacte amb la tècnica responsable de la comunicació municipal, però no així amb la comunitat educativa (docents, AMPA/AFA, etc.), tal i com es tenia previst.
- Consultes amb responsables de l'ACCD, quant la iniciativa de fons fiduciari en esport i cooperació.
- S'han realitzat dos tallers de treball amb les entitats del Fòrum de solidaritat de Gavà, de 2 hores aproximadament de durada, en els que s'ha analitzat com està actualment la cooperació al municipi, amb una metodologia DAFO, com ha funcionat fins l'actualitat la cooperació, i com hauria de ser el PDC, tot definint:
- Un sistema d'indicadors i línia de base.
 - Instruments, de cooperació i educació al desenvolupament.
 - Zones prioritàries i poblacions beneficiàries.
 - Estructuració de fons i recursos.
 - Nous objectius de sostenibilitat.
 - Aliances de treball i metodologies per aplicar l'enfocament de drets i la construcció de pau.
 - Accions estratègiques per desplegar el nou PDC.
- S'havia previst realitzar accions de comunicació i participació ciutadana, però no ha estat possible a causa de la pandèmia.
- Recull de propostes i elaboració del document preliminar del PDC 2021-25. S'ha elaborat un document de síntesi, amb tota la informació aconseguida, el qual ha estat compartit amb les persones que han participat en el procés, un cop validat per la regidoria i l'assessora política del govern en aquest àmbit. S'han reforçat alguns aspectes relatius a educació per a la justícia global, amb reunions addicionals amb l'equip tècnic de l'ajuntament.

- Presentació a l'equip de govern i al públic, discussió i integració de comentaris, nous elements i aclariment de dubtes. S'han integrat els comentaris rebuts després de fer retorn del document preliminar, directament o bé després d'una sessió de discussió amb les entitats del Fòrum de solidaritat.
- Presentació govern, elaboració dels documents definitius i publicació.

El pla de treball, amb les entrevistes realitzades, resta reflectit a la 8:

Taula 8: Persones i àmbits participants al procés

Entrevistes	
Partits polítics	
05/10/2020 - Mònica Pares Centeno, Regidora del Partit Popular a Gavà.	
Responsables municipals	Entitats
06/10/2020 - Nova governança i internacionalització, amb Jordi Tort - Tinent d'alcaldia i president de l'Àmbit de Nova Governança i Economia, Isabel Arnet - Cap de l'Oficina Municipal de Seguiment de l'Aeroport OMSA, pla d'internacionalització Gavà, i M ^a Angeles Gonzalez, tècnica.	28/09/2020 - Reunió consell cooperació. Participants: Eric Plaza; Gerard Jornet; Liliana, Associació Promundo; Josefina Pérez, Fundació Pau i Solidaritat; Mireia Gil, Fundació Educació Solidària (FES); Montserrat Ribas, Associació Mujeres Burkina; Paloma Gonzalez, ACAPS Gavà-Viladecans; Rafael Jarod, CCONG; Monica Rodríguez, Un gest de calor; Albert Pérez, Enginyeria Sense Fronteres (ESF); Oona Sales; Javier Martínez, Sindicalistes Solidaris; Joaquim Sabaté, ACCEDE; Franco Sozzi, ACAPS.
08/10/2020 - Territori, Medi Ambient i Transició Ecològica, amb Rosa M ^a Fernández -2a tinenta d'alcaldia- i Armand Ribes -Cap del Departament de Medi Ambient i Planificació de la Mobilitat-.	13/10/2020 - Mònica Rodríguez - Un gest de calor.
13/10/2020 - Joventut i Cooperació, amb Eric Plaza - 4art tinent d'alcaldesa - i Gerard Jornet - cap departament Joventut, Cooperació i DDHH-.	13/10/2020 - Mireia Gil - Fundació Educació Solidària (FES).
15/10/2020 - Oona Sales -tècnica educació- i Gerard Jornet.	14/10/2020 - Javier Martínez - Sindicalistes Solidaris (UGT).
22/10/2020 - Educació, amb Josefina Pérez - Cap de servei - i Jordi Tudela -Assessor de Coordinació d'Educació i Inclusió social-.	15/10/2020 - Montse Ribas - Mujeres Burkina.
13/11/2020 - Igualtat i LGTBI, amb Gemma Badia - 3era Tinenta d'alcaldia -, Dúnia Ensenyat - Cap de departament polítiques feministes, servei d'acollida i formació - i Mercè Buxadé - tècnica igualtat i polítiques LGTBI -.	22/10/2020 - Ester Mañà i Pilar Mosteiro - ACAPS.
1/12/2020 - Eric Plaza, Gerard Jornet i Oona Sales.	23/10/2020 - Xavi Esteban - ACCEDE.
11/02/2021 - Raquel Sánchez -Alcaldesa-.	05/11/2020 - 1er Taller entitats: Rafael Jarod, Joaquim Sabaté, Ester Mañà, Susana Agüera (ESF), Javier Martínez, Montse Ribas, Gerard Jornet, Oona Sales i Josefina Pérez.
22/02/2021 - Carme Esquirol - assessora política -, Eric Plaza i Gerard Jornet.	12/11/2020 - 2n Taller d'entitats: Rafael Jarod, Xavi Esteban, Franco Sozzi, Ester Mañà, Javier Martínez, Montse Ribas, Gerard Jornet i Oona Sales.
09/03/2021 - Comunicació, amb Cecília Catalan - tècnica departament -.	17/03/2021 - Reunió entitats discussió document de bases: Rafael Jarod, Xavi Esteban, Montse Ribas, Marc Badosa (ESF), Susana Agüera, Javier Martínez, Franco Siozzi, Esther Mañà, Gerard Jornet i Oona Sales.
15/03/2021 - Oona Sales i Gerard Jornet.	

Annex. Guió entrevistes.

Per als departaments:

- Quines són les funcions i competències de la vostra àrea de treball dins l'Ajuntament?
- Quines d'aquestes penseu que poden tenir relació o interès per a la cooperació internacional o l'educació per a la ciutadania?
- Ha existit cap experiència de participació en accions de cooperació tècnica a d'altres països? Hi hauria voluntat per fer-ho en el futur?
- Quines dificultats detecteu per articular-vos amb la política de cooperació i participar de les seves accions? Què caldria modificar o incorporar a nivell polític i tècnic?
- Coneixeu l'Agenda 2030 de Nacions Unides i els Objectius de Desenvolupament Sostenible? S'han desplegat al vostre municipi? S'ha treballat o previst cap mecanisme per assegurar la coherència de polítiques a l'actual govern?
- Com penseu que veu la ciutadania la cooperació? Com penseu que s'ha de comunicar?

Per els regidors sense responsabilitats de gestió o govern:

- Coneixeu l'actual política de cooperació del municipi? En destaqueu algun tret o activitat en concret? Com us la imagineu en el futur?
- Per què penseu que Gavà hauria de fer cooperació internacional? Hauria d'existir cap mena de retorn cap el municipi?
- Sota quins principis pot esdevenir aquesta una política de ciutat i de consens?
- Gavà col·labora amb d'altres municipis, posant en valor la seva experiència tècnica i de gestió, què en penseu?
- Penseu que la població coneix aquesta política? Què caldria fer perquè millorés aquest coneixement?
- Serà compatible l'impacte de la COVID amb la cooperació? Quins riscos hi veieu els propers anys?

Per a les entitats:

- Informació sobre l'entitat i la vostra trajectòria amb ella
- A quines dificultats creus que s'enfronten més sovint les entitats del tercer sector?
- Quina valoració feu del departament de cooperació de l'Ajuntament? En quins àmbits hauria de millorar la seva tasca?
- Formeu part del Consell de Cooperació? Quina és la teva valoració? Com creus que es podria reforçar?
- Què n'opines de la dotació econòmica anual destinada al pressupost de Cooperació?
- Quines línies estratègiques creus que hauria de tenir el nou Pla Director de Cooperació?
- Estàs assabentat/da de les activitats i projectes que es duen a terme des del Departament de Cooperació?
- Creus que l'Ajuntament necessita millorar la seva comunicació vers les entitats del tercer sector? De quina manera?
- Comentaris i peticions.

Annex. Bibliografia.

[Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya \(2019-22\)](#)

[Web Objectius Desenvolupament Sostenible Nacions Unides \(castellà\).](#)

[Llei 26/2001, de 31 de, desembre, de cooperació al desenvolupament](#)

[Llei 21/2003, de 4 de juliol, de foment de la pau](#)

[Web de l'Ajuntament de Gavà](#)

[Web de la Red española de ciudades por el clima](#)

[Pla d'acció municipal 2020-23](#)

[Pla Local de Joventut de Gavà 2018-2021](#)

[Pla d'internacionalització de Gavà 2019-24](#)

[Pla d'Actuació Municipal 2020-2023](#)

[Guia Educativa Curs 2020-2021](#)

[Dossier jornades 'El nuevo paradigma, la economía circular'.](#)

[Pla Local d'Adaptació al Canvi Climàtic de Gavà 2020-2030](#)